

RŪPINTOJĒLIS Nr. 17
1981 liepa

Skiriamas Eucharistiniams Metams

TURINYS NR. 17

Kreipimasis Švent j T v [kun. Napoleonas Nork nas].....	715
[Kun. Marijonas Petkevi ius <i>MIC</i>]. Mintys Eucharistini met saul je ir r kuose	716
<i>Kolumb Marmionas, OSB</i> . Gyvenimo Duona.....	718
<i>Orinta</i> [kun. Juozas Vaicekauskas]. Kristaus ir mano programa Eucharistijoje.....	724
MINTYS SUSIM STYMUI	
Adoracijos valandai.....	727
<i>Vynmedžio Šakel</i> . D kojimas.....	729
<i>Sakalas</i> [kun. Aleksandras Markaitis <i>SJ</i>]. Mintys dvasiniam atsinaujinimui	730
TAUTOS DVASIOS MILŽINAI	
[Ada Urbonait], Palaimintasis Mykolas Giedraitis.....	732
ASMENYB S UGDYMAS	
<i>Fransua Moriakas</i> . Reikia b ti skais iam.....	736
POEZIJOS HORIZONTALAI	
<i>Bernardas Brazdžionis</i> Apšlakstyk mane.....	741
Atleisk mums, Viešpatie.....	741
Iš jaun j k rybos [Gediminas Radzevi ius].....	742
LAIŠKAI. DIENORAŠ IAI	
Iš Gemos laišk	746
[Ada Urbonait]. Iš dienoraš io.....	749
KNYG PASAULYJE	
<i>Kun. Me islovas Malinskis</i> . Aš visas d l tav s.....	751
<i>Jz</i> . [kun. Juozas Šal ius], Birštono-Olšausko byla fakt ir teis s šviesoje.....	754
[Jonas Ambraziejus]. Apie Justino Marcinkevi iaus k ryb	755

Š r pintoj l (su užrašu *D koju už meil*), išdrožt tautodailininko Alfonso Kazlausko, Ada Urbonait nuvež Kryži kaln kaip pad k Dievui, kad po kratos 1980 m. spalio 14 d. d l žurnalo „R pintoj lis“ leidimo niekas daugiau, išskyrus j pa i , jos seser On Aladavi ien ir seser i Eugenij Mažeikien (jos kit dien buvo tardomos K dainiuose) nepakliuvo KGB akirat .
Šis r pintoj lis Kryži kalne, kaln je prie centrinio tako, teb ra ir dabar.
(Nuotrauka iš „R pintoj lio“ archyvo)

KREIPIMASIS ŠVENT J T V

Šventasis T ve, J s Šventenybei Apaštal Soste rašome iš Lietuvos, šiaurinio Europos Katalik Bažny ios avanposto, patekusio XX a. pagoni aren . ia, Ryt ir Vakar Europos kult ros kryžkel je, mes turime liudyti Krist , išlaikyti tik jim ir žmoniškum . Toje kovoje tik Dangus gali mums pagelb ti. Tod l leiskite kreiptis Jus, nes m s Tautai J s esate toks artimas ir brangus. Juk mes krikš ionišk j tik jim jau prieš 600 met esame paveld j iš broli lenk . Mes pamilome savo tik jim , išmokome j ginti ir d l Kristaus mokslo kent ti.

Istorija mus suartino su lenkais, su jais mes tur jome daug bendr kov ir pergali , džiaugsm ir kan i . Pagaliau drauge ilgus dešimtmeius buvome patek svetim j jung . Tada iš Romos sklindanti šviesa buvo m s tautai dvasin parama sunkiuose bandymuose. Mes išlikome, nors nuniokoti, bet gyvi, ir XX a. pradžioje, atk r savo tautos nepriklausomyb , ryžtingai ženg me sijungti Vakar Europos kult ring j taut šeim . Tik skaudu min ti li dn istorij apie J s ir m s taut likim per Antr j pasaulin kar ir po jo.

Šventasis T ve, J s gerai žinote, kad dabar m s tauta yra platus dvasios kov laukas, kur ryžtingai ginamos dvasin s vertyb s. ia kovojama d l kiekvieno k dikio sielos, d l kiekvieno jaunuolio dorov s, d l kiekvieno vyro bei moters ištikimyb s ir netgi d l teis s mirti su Dievo vardu l pose ir širdyje. Negal tume pasakyti, kad toji kova yra be pralaim jim ... Tam reikia daug j g , Dievo Motinos Marijos ir Švent j pagalbos. Reikia daug uždegan i pavyzdži , dvasinio pastiprinimo, kad jokioje tamsoje nesuabejotume Tik jimo pergale, kad n sk sdami neprarastume Vilties ir kad pro kie iausi led prasimušt Meil s karštis.

Štai m s prašymas. Paskutiniai metai m s tautai dav daug tik jimo kankini ir gyvenimo didvyri . Beje, iki šiol Bažny ios kanonizuot švent j s raše mes turime tik vienintel šv. Kazimier , t skaist j ir Jums labai artim Karalait . Bet pastarojo šimtme io pabaigoje per Dievo Apvaizdos malon iš m s Tautos gim kitas didvyriškomis doryb mis apdovanotas vyras, nauja asmenyb , Dievo Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, kurio beatifikacijos byla, galutinai parengta, jau laukia savo eil s Šv. Petro Bazilikos pap d je. Taigi prašome, Šventasis T ve, m s Tautos dvasiniam sustiprinimui, idant vis lietuvi , net ir atšalusi , akys iš naujo pažvelgt Dang , ir m s vis didesniam dvasiniam pakilimui ir džiaugsmui, taip patvarkyti savo apaštališkū žodžiu, kad Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio beatifikacijos byla b t grei iau svarstoma ir vargstanti lietuvi tauta pagaliau sulaukt naujo Bažny ios kanonizuoto Šventojo, kuris b t visiems mums paraginimas siekti šventumo, nes pagal Dievo plan visi esame tam pašaukti.

Šventasis Tve, m s meil ir atsidavimas Apaštal Sostui Jums žinomas. Romos popiežiai jau nuo pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo krikšto lietuvi tautai rod daug d mesio ir meil s. Ypa daug gero mes patyr me iš paskutinio šimtme io popieži . Tekt daug rašyti, jeigu nor tume išpasakoti, k Lietuva yra gavusi iš Bažny ios. O šiandien vis dor lietuvi akys ypa atkreiptos Apaštal Sost , nes pati Dievo Apvaizda ia kurdino mums tok artim ir brang Ganytoj , kuris tikrai supranta ir atjauia m s vargus ir kas dien savo maldose mini Lietuvos vard .

Broliškos Tautos S nau! J s esate mums labai savas, ir daugelis lietuvi labiau negu kitais pasauliniais vykiais domisi ir su meile seka J s žingsnius ir prašo Diev palaiminti J s keliones, J s darbus. J s esate užvald s m s d mes ir m s širdis. Kai buvo pasik sinta J s gyvyb , mums atrod , kad tas nelaimingasis nusikalt lis, kuris pats nežinojo, k daro, šov ne tik Jus, bet ir m s širdis. Visa tauta, prigludusi prie radijo imtuv , sek J s ligos eig ir ties dang rankas, prašydama Visagal : *Neapleisk, Viešpatie, m s , pagydyk Švent j T v , kuris šiais laikais yra nepakei iama asmenyb , - ne tik visos Bažny ios T vas, bet ir išskirtinai m s Tautos T vas.*

Tiek daug gera yra Lietuvai padar Romos popiežiai. Mes visi tikim s, kad Dievo Apvaizdos valia J s neatsisakysite padaryti visk , kas galima, kad dar labiau sustipr t m s meil Dievui ir Jums.

[Kun. Napoleonas Nork nas]

RS. Vysk. Liudvikas Povilonis ragino tikin iuosius melstis ir rašyti Šventajam T vui - prašyti malon s, kad arkivyšk. Jurgis Matulaitis grei iau b t paskelbtas palaimintuoju.

[Kun. Marijonas Petkevi ius *MIC*]

MINTYS EUCHARISTINI MET SAUL JE IR R KUOSE

Grožis ir G ris, Tiesa ir Meil -

Dvasia ir Dievas

laukia tav s nuo amži - Tavo širdyje.

(Morisas Zundelis)

Nuskamb jo nuaid jo *Eucharistini met* Prisk limo varpai, surink krikš ionišk j Lietuv Kristaus pergali . Tik jimo, G rio ir Dvasios bei amžin j vertybi pergali sujung Lietuvos tikin iuosius, kv p dr sos ir ryžto.

Prisk limas - atsinaujinimas - Eucharistija - sišaknijimas bei brandumas Kristuje visada yra m s gyvyb s ženklas, tikras krikš ioniškosios kult ros pagrindas, m s neišsenkamo ir realaus optimizmo gelm s ir švies s krikš ionyb s toliai. Atsinaujinimo ir Eucharistijos id ja visada jungia visus ieškan iuosius dvasios ir tiesos, visus, kam ankšta materijos varžtuose, kam trošku slegiamiems daikt ir buities, kas bando sutraukti

pragmatizmo voratinkl arba išsikapstyti iš sotumo ir patogum seklumos. Daugelis mūsų epochos žmoniai atsimeta nuo religijos-krikščionybės ne paveikti ateizmo, o save tikindami, kad religija apsiriboja keletu išorini pratyb, nepriimtini jų pačių siekiams.

Atsinaujinimo reikalas, kur iškilus Vatikano II Susirinkimas, tai mūsų drąsus pripažinimas savo klaidų ir reali veiklos analizė, privalanti vesti krikščionybės renesanso šviesiais eucharistinio gyvenimo laukais. Tik eucharistinis atgimimas galins mus pasiekti krikščioniškosios kultūros aukštumas, nuolat bręsti atsižvelgiant Evangelijos idealus, išsiveržti iš ateistinės izoliacijos bei priespaudos ir patraukliai bei gyvenimiškai liudyti Kristui mūsų dramatiškoje epochoje. Dar niekada žmonijai nebuvo taip tragiškai reikalingas Dievas. Per mus, krikščionis, gyvenančius glaudžioje Eucharistijos vienybėje ir visus mylinčius išganomąją meilę, Kristus turi nužengti nuo aukšto altoriaus pakylėti ir eiti vienoje gretoje su visais šiuolaikinio žmogaus interesais ir problemomis.

Lietuvos krikščionybė, susidurusi su kovingu ateizmu, išgyveno krizę. Deja, ji susidurė su atėjo nepasirengusi. Buvo sukurtas sovietų ir ateizmo baubas. Jam dažnai buvo suveršiamos savo pačių ignorancijos, siaurumo, pasyvumo ir strutiško nusiramino klaidos. Realybės, numatymo, nuodugnios analizės stoka išugdė siaurus, bailius dogmatikus ir stumėmus stagnacijos seklumas. Buvo užmirštas krikščioniškas veržlumas, dalykiškas tikrovės vertinimas, pasirengimas egzistuoti marksistiniame visuomenėje. Nesusiorientavimas, sutrikimas, baimė, ateistinės valstybės visiškas nesiskaitymas su elementariausiomis teisėmis ir smoningas persekiojimas prislopino krikščionybės taką. Tačiau, žvalgesni krikščioniai nuomone, komunistiniame visuomenėje krikščionybė gali suklestėti ir užimti naujas christianizacijos pozicijas. Šitas negailestingas žaizdras Lietuvos krikščionybei padėjo nusivalyti istorines ir ideologines rėdis, atgimti, išsiplėsti ir labiau prie Kristaus priartėti. Todėl mums, Lietuvos tikintiesiems, atrodo, kad kai kuri senieji, kartais ir jauni kunigai, taip pat kiti krikščioniai ydinga kova su ateistais yra kartojimas seną klaidą. Diegiant ateistiną baubą, pikta polemizuojant su atskirais ateistais, nusileidžiama iki netolerancijos, piktumo ir šiurkštumo. O juk esame mokiniai Kristaus, kuris žavėjo meile, platumu ir noru vieną neatstumti nuo Dievo, nuo išganymo tikrovės. Savo priešų niekinimas, kvailinimas, priškyrimas jam viso pasaulio blogybių, savo klaidų nepastebėjimas - tai negarbingos kovos būdai, dažnai naudojami broliu ateistais.

Mes, tikintieji, labai meldžiame eucharistinį Kristų, kad Lietuvos episkopatas, kunigaitarybė padedamas, vadovauti visam dvasiniam tikintiesiems atsinaujinimui per *Eucharistinį sąjūdį*. Mes žavimės kunigų koncelebracijomis, kai prie vieno altoriaus susiburia su vyskupu po keletą ir daugiau kunigų. Jie žvelgiame kunigų su vyskupais ir tarpusavio vienybės ženklais. Tenebena nesutarimų dėl metodikos ir evangelizacijos būdų.

Teneb na frakcionizmo, savotiško sektantizmo. Tegul b na s jama ir akmenuotoje ateist dirvoje - juk jie klystantys m s broliai.

Trokštame gerai sis moninti, jog reikia pirma krikšioniškai gyventi, o paskui veikti. Kitaip - vyks veikla tik d l veiklos. Tik vidujai taurios, tvirtos, morališkai skaidrios, nepriekaištingos asmenyb s formavimas, jos gaivinimas per eucharistin vienyb su Kristumi teb na svarbiausias m s atsinaujinimo uždavinys, veiksmingiausia m s evangelizacija ir tvirčiausia m s rezistencija.

Kolumba Marmionas, OSB

GYVENIMO DUONA

Jeigu mes nuoširdžioje savo maldoje paklaustume J z , kod l Jis, amžinoji Išmintis, steig š neišreiškiam Sakrament , k Jis atsakyt ? Jis atsakyt tais paiais žodžiais, kuriais pažad jo steigti š Sakrament :

Kas valgo mano K n ir geria mano Krauj , tas pasilieka manyje, ir aš jame. Kaip mane yra siunt s gyvasis T vas ir aš gyvenu per T v , taip ir tas, kuris mane valgo, gyvens per mane (Jn 6, 56-57).

Tai tarsi Jis saktų :

Aš trokštu jums duoti savo dievišk j gyvenim . Kaip j s prigimtas gyvenimas yra maitinamas ir palaikomas maistu, taip ir aš noriu b ti j s siel maistas, kad palaiky iau siel gyvenim , kuriuo aš pats esu. Kas mane valgo, gyvena iš mano gyvenimo. Aš turiu malon s pilnyb ir duodu jos tiems, kuriems atsiduodu Maistu.

Kaip T vas turi gyvyb pats savyje, taip dav ir S nui tur ti gyvyb pa iam savyje (Jn 5, 26). Kadangi aš turiu t gyvenim , tod l at jau, kad duo iau vis jo pilnyb : Aš at jau, kad žmon s tur t gyvenim , - kad aps iai jo tur t (Jn 10, 10). Aš esu Gyvyb s Duona <...> nužengusi iš dangaus, kad duo iau jums amžin j gyvenim (Jn 6, 48. 51). Žydai kadaise valg tyruose man , nykstant valg , aš gi esu GYVOJI, j s sieloms b tinai reikalinga DUONA. Nes jei nevalgysite Žmogaus S naus K no ir negersite Jo Kraujo, netur site savyje gyvyb s! (Jn 6, 53).

Tai paties Kristaus žodžiai. Kristus yra altoriuje ne vien tam, kad J adoruotume ir aukotume T vui kaip begalin atsiteisimo Auk , ne tik tam, kad gyvent tarp m s , bet tam, kad mes J valgytume kaip maist , kad tur tume ir ateityje gyvenim ir amžin laim danguje.

Bosiuetas Didžiojo šeštadienio pamoksle kalba:

Dievo S nus yra tikrasis, esminis gyvenimas. Tik Jis tegali pažad ti gyvenim ir j duoti. Jo žmogiškoji prigimtis, kuri Jis laik pilnyb je prisi m , yra taip artimai su tuo gyvenimu susijungusi ir taip pripildyta Dievo j gos, jog ji tampa Gyvojo Vandens neišsenkama

versm . <...> O mes argi nevalgome Gyvyb s Duonos arba, tiksliau tariant, Gyvosios Duonos, kad gautume Gyvenim ? Ši dieviškoji Duona yra J zaus Kristaus Šven iausiasis K nas, Jo gyvasis K nas, - tas K nas, kuris yra sujungtas su pa iu Gyvenimu, kupinai pripildytas Gyvyb s Dvasios. Jei prigimtoji duona, kuri savyje neturi jokio gyvenimo, palaiko m s žemišk j gyvyb , kok nuostab gyvenim gauname, valgydami Gyv j Duon , prie gyvojo Dievo Stalo priimdami pat Gyvenim ! Ir kas yra tok dalyk kalb j s, kad es galima valgyti gyvenim ? Tikrai tiktai Dievas-Žmogus, J zus Kristus gal jo mums duoti tok gyvenim . Jis pats yra Gyvyb . Kas J valgo, valgo Gyvenim . O, tikrai puiki Dievo vaik Puota!

Šventoji Komunija taip realiai yra gyvenimo Sakramentas, jog ji savaime atleidžia ir dildo nesavanoriškai padarytas lengvas nuod mes, prie kuri nebuvo prisirišta. Komunija padaro, kad dieviškasis gyvenimas sie-loje išsiskleidžia visa j ga ir grožiu, auga, br sta ir neša vaisi .

J zau Kristau, kuriame *k niškai gyvena visa Dievyst s pilnatv* (Kol 2, 9), atėik pas mane ir leisk man toje pilnatv je dalyvauti. Man tai yra gyvenimas, nes Tave priimti reiškia *tapti Dievo vaiku* (Jn 1, 12), reiškia dalyvauti gyvenime, kur Tu gavai iš T vo ir per kur Tu T vui gyveni. Šis Tavo gyvenimas malone liejasi iš Tavo žmogiškosios prigimties visus Tavo brolius. Ateik! Trokštu Tave priimti, kad gyven iau Tavo gyvenim :

Kas valgo mane, gyvens per mane... (Jn 6, 57). Kas valgo mano K n ir geria mano Krauj , tas pasilieka manyje, ir aš jame (Jn 6, 55).

K J zus nor jo pasakyti žodžiu *pasilieka?* - Pasilikti Kristuje, reiškia dalyvauti Jo dieviškoje S nyst je, tai reiškia b ti viena su Juo ir b ti Dievo vaiku, nors ir skirtingu b du. Tai yra gilus ir pagrindinis susijungimas, kur pats Išganytojas pažymi palyginime apie Vynmed :

Aš esu Vynmedis, o j s šakel s. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas duoda daug vaisi (Jn 15, 5).

Šis susijungimas dar n ra vienintelis. *Pasilikti* Kristuje reiškia b ti viena su Juo visame, kas susij su m s protu, valia ir veikimu. Mes *pasilikame* Kristuje savo protu, priimdami gryo ir tobulo tik jimo aktu visa, ko Kristus mus moko. Jis mato visas Dievo paslaptis ir Jis mums teikia iš to, k mato: *Viengimis S nus - Dievas, T vo prieglobstyje esantis, mums j atskleid* (Jn 1, 18).

Tik jimu mes atsakome *taip - amen* visa, ko sik nij s Žodis mus moko: mes priimame Jo žod ir taip tampame *viena su Kristumi* savo protavimu. Komunija leidžia mums pasilikti Kristuje tik jimu. Tik tada mes priimame Krist , kai J pat ir visa, ko Jis mus moko, priimame tik jimu.

Pasilikti Kristuje reiškia ir savo vali Jam pavesti, vis savo veikim gaivinti malone. Mes turime pasilikti Jo meil je, vykdydami Jo vali . *Jei laikysit s mano sakym , pasiliksite mano meil je, kaip aš kad vykda*

savo Tvo sakymus ir pasilieku Jo meilėje (Jn 15, 10). Tai reiškia visur vykdyti Dievo valią, o ne savąją, jam visiškai atsiduoti, nieko sau nepasilaikyti, rąpintis Jo reikalais, duoti neskaičiuojant, nieko atgal neatsiimti.

Negalima *pasilikti meilėje*, jeigu neatsiduodama tvirtai, patvariai, su dideliu pasitikėjimu, kaip sužadėtinė pasitiki sužadėtinium. Sužadėtinė mėliausia sužadėtinui tada, kai ji remiasi vienu juo, jo žinojimu, gebėjimu, jo jėga ir meile.

Kristus, šik nįs Dievo Žodis, kaip ir mes, turįjo prigimtį, intensyvią žmogišką veiklą. Bet Amžinasis Žodis, su kuriuo Kristaus žmogiškąji prigimtis buvo neišskiriamai sujungta, buvo tarsi liepsnojantis Židynys, nušviečiantis ir gaivinantis visą Jo veikimą. Kristus, atsiduodamas sielai, nori joje sukurti panašų dalyką. Nors Jo susijungimas su siela negali būti toks glaudus, koks yra Amžinojo Žodžio susijungimas su žmogiškąja prigimtimi, tačiau Jzus, atsiduodamas sielai, nori malonę ir Šventosios Dvasios veikimu būti viso jos veikimo versmė. Jzus gyvena sieloje, *pasilieka* joje. Jis nėra joje neveiklus. Jis veikia joje: *Ir aš darbuojuosi* (Jn 5, 17).

Jeigu siela visiškai atsiduoda Kristaus veikimui, jo šventiesiems tikslams, tai ir Kristus joje galingai veikia ir padaro sielą tobulą, kokia būti jai yra skyręs Dievas. Kristus ateina sielą su savo dievyste, nuopelnais ir turtais, kad būtų jos šviesa, kelias, tiesa, jos išmintis, teisingumas ir jos išganymas. Žodžiu, kad pats būtų sielos gyvenimas, pats gyventų joje. Ir tada siela ilgisi tik vieno dalyko - susijungti su Tuo, kur myli. Šv. Komunija vykdo tą idealą - vis labiau ir labiau perkeičia sielą Kristumi.

Meilė atiduoda Kristui mūsų valią, o su valia - ir visą būtį, visas galias bei jėgas. Todėl tik per meilę vyksta mūsų keitimasis ir mūsų augimas. Be šio susijungimo per meilę nėra tikros komunjijos, nes be meilės Kristui priimame tik lėpomis, o mes privalome Jį priimti dvasiai, širdimi ir valia: susijungti su Juo visa siela, dalyvauti Jo dieviškame gyvenime, kiek tik žmogui žemėje yra manoma taip, kad tik jimas Juo ir meilę Jam mus užpildyt ir užvaldyt Jo gyvenimas, o ne savasis aš. Ši mintis gerai išreiškia 15-ojo sekmadienio po Sekminių malda:

Maldaujame Tave, Viešpatie, padaryk, kad dangiškąją dovaną veiktumas valdyt mūsų sielas ir kūnus, kad ne mūsų jausmas būtų mūsų veiksmų pradžia, bet visuomet - tik šio Sakramento vaisiai.

Ši Bažnyčios malda leidžia suprasti, kad šv. Komunjijos veikimas iš sielos pereina kūnui. Jzus pirmiausia betarpiškai susijungia su siela. Jis ateina užtikrinti ir sustiprinti jos sudievinimą. Mes esame nariai To, kuris mums davė savo Kūną ir Kraują. Bet mūsų siela su kūnu yra taip glaudžiai viena, kad šv. Eucharistija ne tik padaugina sielos antgamtinį gyvenimą bei uždega dangišką dalykų troškimą, bet ir silpnina kūno aistras bei teikia ramybę visai žmogaus esybei.

Kunigas, prieš priimdamas Komunjiją, meldžiasi:

*Tavo K nas, Viešpatie J zau Kristau, kur aš, nevertas, dr stu pri-
imti, tegul man s nekaltina ir nesmerkia, o d l Tavo gerumo tegul
mano k n ir siel gydo ir saugo.*

Nepamirškime - *Kristus amžinai gyvena nepaliaujamai veikdamas.*
At j s pas mus, J zus sujungia m s siel ir k n su savo Šven iausiuoju
K nu - tyrina, kilnina ir šventina. J zus tam tikru b du nuskaidrina
m s galias taip, jog mes, vieno seno autoriaus žodžiais tariant, mylime
Diev Kristaus širdimi, garbinaime Jo l pomis ir gyvenime Jo gyvenimu.
Kristus, b damas mumyse, savo pašventinam ja j ga persmelkia vis m -
s b tyb - k n ir siel ir visas j galias - taip giliai, jog mes tampame
antruoju Kristumi.

Toks tikslas susijungimo su Kristumi šv. Komunijoje. Kiekviena komuni-
ja vis labiau j pasiekiaime. O kad mes vis geriau pažintume Dievo Dovan !
Kas gers vanden , kurio aš duosiu, tas nebetroš per amžius! (Jn 4, 14).
Kristuje randame visa, kas tik yra gera. Juk, kaip sako šv. Paulius, *kaipgi
jis ir visko nedovanot kartu su juo?!* (Rom 8, 32). Iš altoriaus mums plau-
kia visa dangaus palaima ir malon .

Malon nuostabiai veikia tik toje sieloje, kuri yra pasirengusi j priim-
ti. Kaip žinome, sakramentai veikia per save pa ius, - duoda tuos vaisius,
kuriems jie yra steigti, - ta iau tik tiems, kurie nedaro tam kli i . Ko-
kios kli tys ia gali b ti? Savaiame suprantama, j negali b ti iš J zaus:
Jame yra visi Dievo turtai, - ir Jis trokšte trokšta j mums suteikti. J zus
trokšta pats atsiduoti, kiekvienam iš m s Jis sako t pat, k sak savo
apaštalams prieš steigdamas š Sakrament :

Trokšte troškau valgyti su jumis šit Velyk vakarien (Lk 22, 15).

Niekada nepamirškime, kad šv. Komunija yra ne žmoni išradimas, bet
dieviškasis Sakramentas, Dievo amžinos Išminties steigtas. Šiame nuosta-
biame Dievo išradime yra versm , j gos ir nepalyginamo veikimo, kuris
mumyse vykdo dievišk pakeitim . Kli tys gali b ti tik iš m s . Kad jas
suprastume, pasistenkime geriau sigilinti Šven iausiojo Sakramento es-
m . Jis yra maistas, kurs turi palaikyti m s sielos gyvyb ir sustiprinti
susijungim su Kristumi. Kas gali tai sutrukdyti? - Absoliuti kli tis yra
sunki nuod m . Nuod m yra sielos mirtis. Kaip maisto yra duodama tik
gyviesiems, taip ir šv. Komunija yra tik tiems, kurie turi malon s gyvenim .
Tai pirmoji s lyga. Šios s lygos ir grynos intencijos pakanka kiekvienam
tikin iajam, kad gal t artintis prie Kristaus ir priimti Gyvenimo Duon .

Šv. Komunija suteikia dar ir kit vaisi , - nors jie n ra tokie esminiai,
bet negalime j neprisiminti. Tai veikian iosios malon s, kurios skatina
m s siel *meile atsimok ti už Meil*, visk daryti tam, kad patiktume
Dievui, vengti nuod mi , daryti gera.

Jei trokštame tobulai susijungti su Kristumi, turime Jam atsiduoti visa
širdimi be jokios klastos. Savo širdyje neturime užleisti vietos jokiam
k riniui, pamiltam d l jo paties. Mums reikia išsivaduoti iš sav s pa i

bei iš k rini ir trokšte trokšti, kad Kristus tobulai viešpataut m s širdies karalyst je, m s sieloje. Tod l turime visa esybe atsiduoti Kristui, Jo Evangelijai ir Šventosios Dvasios veikimui. Taip puikiai pasirengsime šv. Komunijai.

Kas trukdo Išganytojui tobulai susijungti su mumis? Gal m s k no ar sielos negalios, lydin ios mus, vargšus žem s kelevius, nes jos yra neatskiriamos nuo m s žemiškojo skurdo, silpnumo? O ne! Tikrai ne! Tos netobulyb s - net klaidos, kurias nes moningai padarome, d l kuri patys gailim s ir kurias stengiam s panaikinti, - nesudaro Viešpa iui kli i . Priešingai, J zus ateina pad ti mums nusikratyti t klaid ir išmokyti kantriai pak sti savo silpnybes, nes Jis, Vyriausiasis Kunigas, *kuris m s negalias prisi m* (iz 53,4), kupinas užuojautos ir žino, *kokie mes padarai* (Ps 103, 14).

Susijungti su Kristumi mums trukdo blogi polinkiai, kuriuos atpaž s tame, bet nesistengiame nugal ti, nesiryžtame j suvaldyti, taip pat trukdo ir susigyvenimas su tais savo polinkiais ir k riniais, kur savo valia patys savyje palaikome. Kol mes nesistengiame veikti savyje blog pro i ir neigiam polinki , tol Kristus negali mums suteikti savo malon s pilnyb s. Ypa jei savo valia ar iš pro io nusikalstame meilei ir pagarbai artimui.

Išganytojas su savo mistiniu k nu yra *viena*. Visi krikš ionys malone yra Jo nariai. Priimdami šv. Komunij , turime priimti vis , nepadalyt Krist . Mums reikia meile jungtis su Juo ir Jo mistinio k no nariais.

Tridento Susirinkimas sako, kad Išganytojas paliko š Sakrament kaip simbol glaudžios Jo mistinio k no vienyb s, kurio Galva yra Jis pats. Išganytojas mus sp ja:

Je neši dovan prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi š t prieš tave, palik savo atnaš tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaiinti su broliu, ir tik tada sugr ž s aukok savo dovan (Mt 5, 23-24).

Štai kod l net mažiausias savo valia palaikomas šaltumas ir nepalankumas artimui yra kli tis tobulai susijungti su Kristumi. Tad kol savo valia palaikome kok nors susigyvenim su savo nuomone ar savimeile, su koku polinkiu, priešingu meilei, ir kol šitokia savo sielos b sena esame patenkinti, tikrai negausime tos gausos turt , plaukian i iš Šveniausiojo Sakramento tiek, kiek J zus trokšta j mums duoti, - gausime tik ribotai. Bet jeigu siela tvirtai nori savo neigiamus polinkius nugal ti, jeigu stengiasi juos panaikinti ir eina pas Viešpat pasisemti j g , ji gali b ti tikra, kad Išganytojas maloniai priims, palaimins pastangas ir už jas gausiai atlygins.

Eucharistija yra susijungimo Sakramentas. O *susijungti* reiškia iš dviej padaryti vien . Mes susijungiamo su Kristumi ia ir dabar. Šv. Komunija yra galima tik d l to, kad yra šv. Miši auka, o šv. Mišios yra galimos tik d l to, kad buvo Kryžiaus Auka. Dalyvaudami šv. Mišiose, mes dalyvaujame

Kristaus kunigystę; priimdami šv. Komuniją, dalyvaujame Kristaus pasiaukojime. Šv. Mišios yra galimos tik dėl Išganytojo visiško vidinio atsida-
vimo dangiškajam Tėvi, kok Jis pareišk ateidamas iš pasaulio ir kur per
vis savo gyvenimą atnaujindavo, kol atbaig kruviną auka ant kryžiaus.
Šis Kristaus pasiaukojimas yra prisimenamas prie kiekvienos Komunijos:

*Kada tik valgotė šit duon ir geriate iš šitos taurės, jūs skelbiate
Viešpaties mirtį, kol Jis ateis* (1 Kor 11, 26).

Jūs Kristus atsiduoda jums, bet tikrai pirmas numiręs už mus. Jis
atsiduoda jums maistu tik pirmas pasiaukojęs. Auka ir Maistas yra Eu-
charistijoje. Auka ir Sakramentas yra dvi neperskiriamos Eucharistijos
žymės. Todėl nuolatinis nusistatymas visiškai atsiduoti Kristui yra pasi-
rengimo komunijai esmė. Jūs atsiduoda jums tiek, kiek mes atsiduo-
dame Jam, Jėzui ir Jo broliams, mistinio kūno nariams. Tokiu nusista-
tymu mes panašijame su Kristumi, tačiau su Kristumi kaip auka. Kai
dieviškasis Išganytojas randa taip pasirengusią sielą, taip be išlyg atsi-
davusi Jėzui, - tada Jis veikia joje visa savo dieviška galia, daro joje
šventumo stebuklus.

Jeigu yra siel, kurios, nepaisant dažnos komunijos, mažai tedaro pa-
žangos, galima spėti, kad joms trūksta to būtino pasirengimo ir tikro
pagrindo artimam susijungimui. Tokios sielos neturi reikiamo antgamti-
nio prisitaikymo, kad galėtų būti Išganytojo dispozicijoje. Jas skaido po-
traukiai prieš jį, tuštynė ir savimeilė, prieš žeidimą, savanaudišku-
mą, pavyduliavimą bei kėnuojimą, - visa tai trukdo tvirtai ir nuoširdžiai
susijungti su Kristumi.

Esame tvirtai sitikin, jog *be Viešpaties nieko negalime nuveikti*, tai
kaipgi galime be Jėzui atlikti švenčiausią aktą! Be Dievo pagalbos mes
nepajagiame tam pasirengti. Savo malda mes galime pareikšti Viešpaui
pagarbą, bet tinkam buveinai Jam gali parengti tik Jis pats, kaip sako
psalmininkas - *Aukščiau iausiojo šventą buveiną* (Ps 46, 5).

Svarbiausias nuoširdaus pasirengimo aktas yra gyvas tikėjimas. Šv.
Eucharistija iš esmės yra *tikėjimo paslaptis* - *Mysterium fidei*. Jokia kita
tikėjimo paslaptis nereikalauja tokio gilaus tikėjimo, kaip ši švenčiausioji
paslaptis, kurios nei protas, nei jausmas negali suvokti. Tik tikėjimu galime
pro pavaldumą uždangyti prisiskverbti iki dieviškosios Tikrovos. *Į baltą
tikėjimą. Tikėjime ir mes su šv. Petru ir su ištikimaisiais mokiniais. Jūs
pasak: Tai yra mano kūnas, tai yra mano kraujas. <...> Imkite ir val-
gykite, kad turėtumėte gyvenimą.*

*Viešpatie, Tu tai pasakei, ir man to gana, aš tikiu. Duona, kuri Tu
duodi, esi Tu pats, Kristus, mylimasis Tavo Sūnus. Tu, kuris tapai
Žmogumi ir numirėi už mus. Tu, kuris gimei Betliejuje, gyvenai
Nazarete, kuris gydei ligitoniui, akliems grūdinai regėjimui, kuris
atleidai Magdalietai ir žmogžudžiui ant kryžiaus. Tas pats, kuris
Paskutinės vakarienės metu leidai apaštalui Jonui išsiti prieš savo*

kr tin s. Tu esi Kelias, Tiesa ir Gyvenimas, kuris iš meil s man numirei, kuris, ženg s dang , dabar s di T vo dešin je ir užtari mus be paliovos. Amžinoji Tiesa, J zau, Tu mus užtikrinai, kad esi ant altoriaus tikrai ir esmingai, kaip Dievas ir kaip Žmogus. Visu tuo tikiu. Kadangi tikiu, puolu ant keli ir garbinu Tave.

N ra kito momento, kada teisingiau gal tume dangiškajam T vui tarti: *Dangiškasis T ve, Tavo S nus, paeidamas iš Tav s, gauna vis Tavo dieviškojo gyvenimo pilnyb . Aš priimu Tavo S n tik jimu. Tik jimas man sako, kad tada aš esu su Juo, dalyvauju Jo gyvenime, tod ši r k mane Jame, per J ir su Juo, kaip savo mylim vaikel !*

O, koki maloni gausyb gauname tokia malda ir tokiu tik jimu! Mums atsiveria Kristaus nuopeln ir turt bedugn gelm - *pats Kristus gyvena mumyse!*

Išsaugokime šv. Komunijos vaisius per dien , neleidami, kad išsiblaškymai, smalsumas, egoizmas juos sumažint . Pasilikime Kristuje, ir Kristus pasiliks mumyse...

(Iš kn.: *Christus das leben der Seele* [pareng Ada Urbonait])

Orinta [kun. Juozas Vaicekauskas]

KRISTAUS IR MANO PROGRAMA EUCHARISTIJOJE

Priimdami Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus, jau pa iu pri mimo faktu prisiimame ir specialias pareigas, ypatingus sipareigojimus, susijusius su ši sakrament tikslu. Pasikrikštydami viešai atsižadame velnio, jo pui-kyb s ir jo darb , mirštame nuod mei, pradedame nauj Dievo vaik gyvenim . Priimdami Sutvirtinimo sakrament sipareigojame b ti ištikimais tikin aisiais, budriais Kristaus kariais, dr siai išpažinti ir ginti tik jim ...

K pareigoja mus Šven ausiojo Sakramento pri mimas? Komunija yra Kristaus ir mano susitikimas, kai ateiname ir Vienas, ir kitas. Šitas susitikimas turi gili prasm , nes atskleidžia panašias abiej intencijas, bendr tiksl , iškelia projekt , kuriam realizuoti reikalingos bendros pastangos. Tai programa, kuri vykdyti privalome abu: 1) paaukoto Kristaus ir žmogaus vienyb s ir supanaš jimo programa; 2) veiklios meil s Kristui ir jo nariams programa, uolaus dvasinio veikimo ir šventumo programa.

Pasvarstykite antr j programos dal .

Vladimiras Solovjovas (1853-1900) savo veikale „Rusija ir visuotin Bažnyia“ panaudojo rus liaudies legend apie šv. Mikaloj ir šv. Kasijon . Šventieji keliavo p s iomis pla iosios Rusijos laukais. Buvo ruduo, kelias šlapias ir duob tas. Štai pamato atvažiuojant valstiet . Jo prastas arklukas vos pavelka šiaud vežim . Ratai klimpsta gilesn prov ž , ir vežimas sustoja. Mužik lis ir pats kiek gali stumia, ir arkl ragina, bet iš vietos nepajuda. Tada šv. Mikalojus ir sak s savo draugui:

- Eime, pastumkime vežim, pad kime vargstan iam žmogui.

Bet taip raginamas šv. Kasijonas atsak s:

- Nesu prat s kištis svetimus reikalus, o, be to, saugau savo dangiš-
k j r b, kad jo nesutep iau.

Išgird s tok pasiteisinim, šv. Mikalojus tar s:

- Arba eisi su manim tam žmogui pad ti, arba keliauk sau vienas.

Taip šie šventieji ir išsiskyr. Netrukus šv. Kasijonas gr ž s dang, o
šv. Mikalojus t s s toliau savo kelion. Jis ne tik pad j s tam žmogui
ištraukti vežim, bet kur tik mat s kok varg, visiems nor j s b ti nau-
dingas. Kai po daugelio met gr ž s dang, atrod suvarg s, jo dangiš-
kas r bas d m tas ir apiplyš s. Pamat s j tok vargan Viešpats ir pa-
klaus s, kas atsitik. Šv. Mikalojus papasakoj s, kad žem je jis mat s
daug ašar ir skurdo, kad visiems steng sis pad ti. Maloniai pažvelg s
Viešpats Dievas šv. Mikaloj ir tar s:

- Gerai, gerasis Mikalojau, kad tu neužmerkei aki prieš žmoni varg. Nuo
šiol tu tur si dvi šventes metuose ir b si mylimiausias šventasis rus žem je.

Papasakoj s ši legend, filosofas ir teologas klausia:

*Mes turime Bažny i, kuri meldžiasi, kuri, b dama žem je, kon-
templiuoja dang. Bet kur yra Bažny ia, kuri eit gyvenim, kuri
pasireikšt istorijos scenoje?*

Ir toliau priduria: *Nereikia užmiršti, kad Kristus tik trump laik pra-
leido Taboro kalne, o šiaip jau jo per žem gera darydamas.*

Nuostabus susivienijimas su J zumi šv. Komunijoje neturi man s tik
saldžiai užli liuoti. Kristus myl damas mane pareigoja myl ti ir artim,
net visiškai d l jo pasiaukoti. Toki tarpusavio meil ir vienyb Eucharis-
tijos pagrindu šv. Paulius si l Korinto tikintiesiems:

*Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas k nas: mes juk
visi dalijam s viena duona. (1 Kor 10, 17).*

Šv. Paulius pagrindžia mint, kad valgyti prie vieno stalo, reiškia b ti
vienyb je, sudaryti s jung. Tas tarpusavio artumas dar gražiau ir išsa-
miau realizuojamas per Eucharistij, nes visi priima t pat Krist ir Kris-
tuje tarpusavyje susivienija.

Bažny ios T vai irgi nurodo t pa i eucharistin s Duonos simbolin
reikšm - artimo meil. Šv. Augustinas taip aiškina min t *Laiško korin-
tie iams* ištrauk :

*Šiais žodžiais apaštalas nurodo, kaip turime branginti tarpusavio
vienyb, nes valgome eucharistin Duon. Ar ši duona tik iš vieno
gr do? Juk ji susideda iš daugelio gr deli. Prieš kepat duon jie
buvo atskiri, o sumalti ir iškepti jie susivienija.*

Meil eucharistiniam Kristui praktiškai pritaikoma rodant brolišk meil,
gailėstingum kitiems. Egoizmas, neapykanta, priešiškusmas neleidžia kartu
su visais artintis prie Dievo stalo. J zus moko pirmiausia pašalinti nesu-
tarimus:

Jeį neši dovan prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi š t prieš tave, palik savo atnaš tenai prie aukuro, eik pirmiau susitakinti su broliu, ir tik tada sugr ž s aukok savo dovan (Mt 5, 23).

Prieš komunij kalbamoje *Viešpaties maldoje* prašome: *Ir atleisk mums m s kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.* Arba kunigas: *Viešpatie J zau Kristau, Tu esi apaštalams pasak s: „Palieku jums ramyb , duodu jums savo ramyb . Tad ži r k ne mano nuod mi , bet savosios Bažny ios tik jimo ir suteik jai žad t ramyb bei vienyb “... Tai labai jautrus artimo meil s pareiškimas.*

Žmogus, priimdamas šv. Komunij , atleisdamas kitiems, kartu *sipareigoja ir duoti.* Jei atsidav Kristui, o Kristus jam, tai turi atsiduoti ir tiems Kristaus nariams, kurie yra vienyb je su Kristumi. Per juos Kristus nori b ti mylimas: *Kiek kart tai padar te vienam iš šit mažiausi j mano broli , man padar te (Mt 25, 40).* Jei norime paliudyti savo pasiaukojim Jam, privalome pasiaukoti savo broliams. Kaip Jis savo pavyzdžiu parod artimo meil , taip ir mes privalome daryti.

Nes kiekvienas pirmiausia ima valgyti savo maist , ir vienas lieka alkanas, o kitas nusigeria (1 Kor 11, 21). Egoistiškai r pintis tik savimi, savomis g ryb mis, - priimant Komunij taip nedera elgtis. Apaštalas tok elges pasmerkia. Kas priima Išganytojo K n , vis Duon , bendr vis siel Maist , turi su visais pasidalyti savo dvasios turtais, žiniomis, g ryb mis.

Kaip Tu, mano Mokytojau, nepasitenkinsiu atiduodamas savo g rybes - atiduosiu pat save! Ar ne Tu pats, Tavo K nas ir Kraujas, Tavo siela ir dieviškumas, visa tavoji B tis yra šventojoje Ostijoje? Mano laikas, veikla, žinios, mintys, jausmai, r pes iai, gyvenimas - tebus skirti Tau ir broliams.

Tokie turi b ti mano savanoriški sipareigojimai artimui einant prie Dievo Stalo ir priimant Komunij , o Kristus savo malone visada mums pad s!

Priimdami Komunij privalome perduoti savo broliams ir dvasines g rybes: Ties , Kristaus pažinim , meil Kristui, tik jim antgamtiniu gyvenimu. Ar nuo kontakto su Ostija, kai Išganytojas ateina pas mus, netur t užsiliepsnoti didesniu uolumu m s širdis Dievui ir žmoni išganymui? Ar neturime tapti panaš s Krist , kuris *atidav savo k n ir krauj už pasaulio gyvyb , daugelio nuod m ms atleisti* (plg. Mt 26,28)? Jis visa tai dar savo T vo garbei ir šlovei. Jei labai artimai su Kristumi susivienijame, ar tai neparodo m s troškimo daryti taip, kaip J zus nori? Uoliai dirbti su Juo atpirkimo darb , pl sti Jo karalyst . J zus ateina pas mus, tam tikru b du sik nija mumyse ir per mus spinduliuoja, t sia savo veikim , per mus prisiartina prie t , kurie pas J neateina, - per mane, priimant Komunij .

Išganytojas siekia per mus ir mumyse t sti savo atpirkimo misij . *Nešiojame J savyje, kad nuneštume kitiems.* M s širdis tampa monstrancija, iš kurios J zus spinduliuoja aplink savo ieškan ios meil s spinduliu. Absorbuojame Jo dievišk Krauj , kad jis toliau cirkuliuot visame

Kristaus mistiniame Kne, tikintiesiems palaikydamas gyvybę. Komunija pareigoja mus būti atsakingus už visą mistiną Kristaus Kne, už jo puoselėjimą, brandinimą ir ugdymą. Turime panaudoti tam tikslui maldą, aukas, išmaldą, veikimą - kad Kristus gyventų visuose, pirmiausia mūsų tarynainiuose.

Eucharistinis maistas turi maitinti visą mistiną Kristaus Kne taip, kaip kiekvienas žmogus maitinasi kasdienė duona. Tai manoma padaryti tik uoliai apaštalaujant kiekvienam, kuris priima Komuniją. Priimantis Komuniją gauna pavedimą apaštalaui, tampa misionieriumi. Kokia tai svarbi pareiga, pavesta man paties Kristaus! Aukotis patiems svarbiausiems žmonėms interesams - jėgos reikalams. *Kas nesistengia, tas nemylė*, - sako šv. Augustinas. Nėra uolumo, nėra ir meilės, nes, kaip aiškina šv. Pranciškus Salezietis:

Uolumas tai ne kas kita, kaip meilė. Jis yra tuo ugningėsnis, kuomet karštesnė meilė. Kokia meilė, toks ir uolumas.

Sakoma, kad katalikų akcija išplaukia iš Krikšto ir Sutvirtinimo. Tai tiesa, bet katalikų veikla plaukia ir iš Komunijos, nes ji prisideda prie sakramento veikimo. Jei pakrikštytasis nesistengia savo apaštalinėje veikloje naudotis gautomis per Krikštą malonėmis, jis prieštarauja Krikšto sakramento pobūdžiui. Jei priimantis Sutvirtinimą nepasirodo kaip drąsus Kristus ir Bažnyčios narys, jis neatlieka savo pareigų. Taip pat ir priimantis Komuniją jei nesirūpina kitomis sielomis, atsisako joms suteikti malonę, pastangą, yra nelogiškas, prieštarauja sakramento veikimui. Jis nebendradarbiauja su Kristumi, Jo dvasia.

Eucharistija realizuoja Bažnyčios prašymą:

Suteik mums, Išganytojai, meilės dvasios, kad tie, kuriuos pasotinau dangiškai ja duona, per Tavo gerumą būtų vienybėje.

Maža Ostija yra židinytis - šaltinis, iš kurio maitinasi visi trokštantys krikščioniškos tarpusavio meilės, visi, kurie nori pasiaukoti artimui kanybe, gerumu, ramybe. Kristus ir mano programa Eucharistijoje! Ar suvoki savo atsakomybę ir pareigos svarbą?

MINTYS SUSIM STYMI

ADORACIJOS VALANDAI

*Tabernakulio švent tylė,
slaptai pašvęstas Tauraspavė,
Kai sielų ilgesys, graudigai sukyla,
Rankas aš, tremtinys, našlėitė tiesiu.*

(Kun. Pranciškus Masilionis SJ)

O Švenčiausioji Trejybė, vienas Dieve, tikiu, jog Tu iš esmės ir žvelgi mano sieloni iki pat gelmių. Su visu Dangumi Tave garbinu, myliu ir trokštu, kad Tu būtum visą pažintą, mylimą ir garbinamą taip, kaip esi vertas.

Mieliausias Išganytojau, mes garbiname Tave už tai, jog at jai m s žem kaip vienas iš m s ir savo šven iausiuoju Krauju atpirkai mus, žmones, iš nuod m s vergijos, padarei mus dangiškajam T vui maloniais, Jo s nytaisiais vaikais, palikai savo dievišk j pagalb sakramentuose...

Gerasis J zau, mes trokštame ši valand tikrai Tave pagarbinti, skausmu ir meile Tau atsiteisti už vis nepagarb ir apleidim , kur Tu patiri iš m s , -

Garbiname Tave, J zau!

Už tai, kad Tavo Šven iausioji mylinti Širdis susiformavo Nekal iausioje Mergel je Marijoje, kuri k no atžvilgiu yra m s sesuo, -

Garbiname Tave, J zau!

Už tai, kad, sujungdamas dievišk prigimt su žmogiškuoju Asmeniu, iš lei m s žmogiškum Dang siekian ias aukštumas, -

Garbiname Tave, J zau!

Už tai, kad tapdamas Žmogumi diegei mums tvirt samprat , jog kiekvienas žmogus yra labai vertingas, -

Garbiname Tave, J zau!

Už tai, kad savo Bažny iai palikai aukš iausi j palikim - savo dievišk k j malon , - kuri galina mus nuolat gyventi gyvenim be nuod mi , -

Garbiname Tave, J zau!

Už tai, kad d l m s nusižengim Tu buvai sužalotas, žmoni išjuoktas, tapai lyg kirminas niekingas... - - -

Garbiname Tave, J zau!

Viešpatie J zau Kristau, mes d kojame Tau už visa, k d l m s esi padar s. Jau šiandien trokštame prad t giedoti t pad kos ir šlov s giesm , kuri Tau giedos miriad miriadai ir t kstan i t kstan iai Tavo atpirkt j per vis amžinyb : *Veritas Avin lis, kuris buvo užmuštas, imti valdži <...> ir pagarb , ir šlov , ir gyri !* (Apr 5, 12).

Už tai, kad savo meile ir kan ia mus T vui gr žinai, -

D kojame Tau, J zau!

Už tai, kad su žmogišk ja prigimtimi kartu pri mei ir m s neteisybi našt , -

D kojame Tau, J zau!

Už tai, jog atidavei T vui kan ios ir mirties duokl , *kad mes, numir nuod m ms, gyventume teisumui* (i Pt 2, 24), -

D kojame Tau, J zau!

Už tai, kad d l Tavo pernelyg gausaus atpirkimo Dangaus T vas mums *dovanojo visus nusikaltimus* (Kol 2, 13), -

D kojame Tau, J zau!

Už tai, kad tapome *išrinkt ja gimine, karališk ja kunigyste, švent ja tauta, Tavo sigyt ja liaudimi, pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, kuris pašauk mus iš tamsybi savo nuostabi švies* (1 Pt 2, 9), -

D kojame Tau, J zau!

Gerasis J zau, Tu esi Šventojoje Ostijoje, bet Tu tyli. Savo gerumo bei gailestingumo Tu nebeskelbi žodžiais ir darbais kaip darei gyvendamas žemėje. *Tu esi Meil, ir iš m s Tu lauki meil s.* Tu nori, kad dabar žmonės skleist Tavo meil. Tad leisk mums Tau pasisi lyti. Tetarnauja Tau visos mūsų sielos ir kūno galios. Tegul visiškai atsiduodame Tau savo artimame. Per mus Tu paguosk tuos, kurie neturi kas juos paguost ir apginti. Tu ieškai žmoni, kurie vargšams ir nuskriaustiesiems skelbt, jog jie nėra atstumti, o nustojusiems vilties ir drsos - kad jie turi geriausi j T v, kuriuo be baimės gali pasitik ti. Panaudok mus meil s tarnybai. Tenepraestina vieną dieną, kurioje neliudytumė apie Tavo gerumą ir gailestingumą.

Kadaise Tu pasakei, kad *n ra didesn s meil s, kaip gyvyb už draugus atiduoti.* Savo meil Tu kania ir mirtimi rodei. Tu meile apgl bei visus žmones, netgi priešus. Visiems gera darei, už visus pasiaukojai. Ir mes trokštame panašiai myl ti, -

Uždeki mūsų širdis meile!

Brangiausias Išganytojau, kuris maloniai priėmė visus, kurie Tave kreipėsi, o ypa mažut lius ir paniekintus, -

Uždeki mūsų širdis meile!

Brangiausias Išganytojau, kuris gydei ligonius ir skubėjai pas juos su pagalba, o atgailaujantiems nusidėj liams buvai atlaidus ir maloningas, -

Uždeki mūsų širdis meile!

Brangiausias Išganytojau, kuris verkei su verkiančiais ir džiaugeisi su besidžiaugiančiais, -

Uždeki mūsų širdis meile!

Brangiausias Išganytojau, kuris mylėdamas žmones už visus gyvybę paaukojai, -

Uždeki mūsų širdis meile!

[Parengė ses. Benvenuta]

Vynmedžio Šakel

D KOJIMAS

Širdyje mano, MEILE,
 Dabar Tu gyveni.
 Ir mano siela tyli,
 Tu Viens j gaivini.
 Dangaus ramyb j lenkias
 Tau siela ir širdis.
 Nutilus klauso Dievo,
 K meil j pasakys...
 Ir mano siela gyva,
 Bet jau gyva ne ji -
 Ji jau ia savy Diev ,
 Ir visa jai toli...

Paskendus Meil s j roj,
 Dievyb s spinduliuos -
 Tave, MEILE, ži riu,
 Ir vis Tav s ilgiuos!

Sakalas [kun. Aleksandras Markaitis SJ]

MINTYS DVASINIAM ATSINAUJINIMUI

Skaitymas iš Izaijo pranašyst s:

Taip kalba Viešpats: „Malon s metu tave išklausu, išganymo dien tau padėdu. Suk riau tave, paskyriau tave sandora tautai, kad atstatytum krašt ir išdalytum nuniokotus paveldus. Sakyk kaliniams: „Išeikite!“ ir tiems, kurie tamsyb se: „Eikite švies !“ Pakel se jie ganysis, ant plik kalv visur jie ras ganykl . Nek s nei alkio, nei troškulio, nekenks jiems nei dykum vejas, nei saul , nes gailėstingasis juos veda ir nuveda prie iurlenan i šaltini . Padarysiu jiems keli per visus savo kalnus, mano vieškeliai bus išlyginti. Štai! Šitie ateina iš toli, vieni iš šiaur s ir vakar , o kiti iš Syen s šalies“. Dang s, dži gaukite! Iš džiaugsmo šokin k, žeme! Tegu plyšta kalnai nuo džiaugsmo giesm s! Nes Viešpats paguod sav j taut , pasigail jo savo varguoli (Iz 49,8-13).

*O visgi šiandien dar mislys man mena,
 Kad svieto žmoneli širdies vidury,
 Gražiausi jausmai, supratimai gyvena,
 Kaip brang s žem i gai giliam vandeniy.*

(Pranas Vai aitis)

Tuos žem i gus, amžino ir dieviško gyvenimo daigelius ir skiepus, tuos kilnumo ilgesius mummyse atrasti, iš šiukšli ir dulki atkasti, nušluostyti, savo geriausi veid atgailos ašaromis nuprausti yra pirmasis dvasinio atgimimo tikslas; dieviškai kilniai galvoti apie save ir apie kitus - to tikslo konkretus uždavinys.

Nelengva šiandien kilniai galvoti apie žmog . D l li dnos m s dabarties tikrov s tai tikra problema. Kaip suderinti tok dažn žmogaus nusi teikim , žodži ir darb juodum su jo asmens suverenine ir nelygstama vertybe bei garbe, jo dievišku pašaukimu ir siekais, širdies aristokratija, modernumu ir aprangos bei buities skoniu?

Kilniai galvoti apie žmog yra ne tik problema, bet ir didelis *menas*, didelis moralinis laim jimas, savo kult ros, krikš ioniškumo bei atpirkimo rodymas, nes žmon s apie kitus galvoja taip, kokie jie patys yra. Spr sdami apie kitus, mes darome sav s projekcij manydami, kad ir kiti daro taip, kaip mes tokioje b senoje darytume. Jei esame egoistai, vagys ar pl šikai, vieši ar slapti beg džiai ir nešvank s niekšai, jei esame be

krislo dvasios ir širdies žiaur s žv rys, neapykantos ir keršto skleid jai, tada manome, kad ir kiti tik blogai galvoja ir blogai elgiasi, kad visi aplinkui tik vagys ir pl šikai, beg džiai ir pakrik liai, tik beširdžiai bude- liai. Bet jei esame taur s ir ištikimi, skaist s ir drausmingi, jei gero lin- kime ir gera darome, tada net neaišk kit elges vertinsime iš geros ir geriausios pus s, ginsime j garb ir ger vard kaip manydami.

Taip nusiteik mes darome savo s žin s tyrimus, dvasiškai atsinauji- name, kad, patys tap kilnesni, kilniau galvotume ir apie kitus. Apginti žmogaus orum ir garb , jo vidin laisv ir dievišk pašaukim , atkakliai ieškoti ir rasti jame amžinuosius brangakmenius, juos nuvalyti, nušluos- tyti - tai m s krikš ioniškas atsakas puolusiai aplinkai (nes kitaip mus apimt desperacija d l žmogaus, pirmiausia - d l sav s, ir išmestume žmog moralin šiukšlyn , prad dami nuo sav s). Šito tikslo siekia krikš ioniškoji atgailos draus- m . Visas katalikiškas pasaulis su mumis kl po, meldžiasi, atgailauja. Visa Bažny ia prašo vienos didžiausi maloni :

Mus tikr j atgail atvesti teikis... Ašar versmes mums atverti teikis.

Tai ne pajuokiamas d l nesupratimo menkavertiškumo skiepijimas - tai gili tiesa apie Diev ir apie žmog . Nuod m , jos piktyb ir nelaim , jos tvanas ir maras yra kapitalin tikrov ; kas jos nemato šiandien, tas nieko nemato, nes nenori matyti.

Kad teisingai galvotume ir kalb tume apie Diev , reikia b ti pa iam iš Dievo, reikia tur ti Jo dvasios, Jo tiesos, Jo meil s. Kitaip n ra plotm s bendravimui. Norint teisingai spr sti apie Bažny i , reikia b ti nuoširdžiu jos s numi - dukterimi. Norint teisingai spr sti apie žmog , reikia pa iam b ti žmogumi geriausia to žodžio prasme. O žmon s b sime pirmiausia per atgail , kur mes teisiame, smerkiame ir kankiname ne kit , bet patys save, ne kit akmen metame, bet patys, kaip šv. Jeronimas, akmeniu savo neištikim kr tin daužome.

Mes m gstame sakyti ir klausyti sakant apie save gera, - ar tai b t tikra, ar netikra, - tad tur kime garbingumo ir dr sos bent kartais pasa- kyti ir išgirsti apie save bloga. Atskleiskime vis savo moralin skurd - savo negarbingum , silpnab diškum , mel - ir, labai susig d , nuli ski- me d l to. Mes daug pykstam s su kitais, kaunam s su jais, bet supykime ir ant sav s, su šventa r stybe nubauskime patys save - pareikškime ne kitiems, bet patys sau protest , kad gytume teis s, pagrindo ir geb jimo kilniai galvoti apie save ir apie kitus.

Mums reikia atpirkimo ir Atpirk jo. Tai rodo m s nuolatinis murk- dymasis negarb je, g doje ir visokiuose neteisinguose veiksmuose; tai rodo žmonijos visuotin s kalt s suvokimas, pašlij žmoni ir taut san- tykiai ir amžinas karas vis su visais. O iš moralin s balos, iš dvasinio skurdo ir menkyst s m s joks traktorius buksyru, jokia technika, net joks mokslas ir menas neištrauks.

Nuod m yra ne kunig prasimanymas, bet skaudi pažeisto dorov s d s nio kategorija. Jos baisumas ir lemtingumas kyla d l to, kad paminamas visas tiesos, g rio ir grožio šaltinis, atkrintama nuo visokios damos ir tvarkos versm s - Dievo. Ji didžiausia žmogaus g da ir nelaim , kad ir koks modemas ir išsilavin s jis b t . Atkrit nuo Dievo, mes atkrintame ir nuo kito žmogaus, nepaisant to, kokios b t oficialios doktrinos ir evangelijos. Pranc z kent - tojas ir rašytojas Fransua Pegi taip formuluoja atpirkimo b tynyb :

Visur, kur Kristaus Evangelija dar ne gijo papro ius švelninan ios takos, kaip Afrikos džungl se ar tarp Gvin jos žmog dr papuas , taip pat ir ten, kur ta Kristaus Evangelija geru ar varu savo takos neteko, - visur ten pagrindinis verslas yra pl šimas ir žmogžudyst ...

Ne raupsais, ne maru, ne stabu serga širdys -

Tam košmarui nelaimi vis negana.

Rodos, kalnus nuvers, rodos, klonius pravirkdys

Tie paklyd keliai, ta paklydus daina.

Tod l mums reikia atsiklausti ir paprašyti Atpirk jo ir atpirkimo; pa - prašyti Jo Šven iausiojo Kraujo, kurio vienas lašas gali nuplauti vis žem s g d ir išpirkti b d , jei mes J paprašysime. Jei Atpirk jas ir atpirki - mas neveikia, tai d l to, kad mes j nenorime, kad mes j s moningai ar nes moningai šalinam s.

Jeruzale, Jeruzale, išbusk sav kal i išduota,

Sugr žk prie Viešpaties ir b si išvaduota.

TAUTOS DVASIOS MILŽINAI

[Ada Urbonait]

PALAIMINTASIS MYKOLAS GIEDRAITIS

1984 m. šv sime 500 met jubiliej nuo lietuvio karalai io šv. Kazimiero mirties. Bet nedaug kas težino, jog dar po met , t. y. 1985 m., sukanka taip pat 500 met nuo mirties kito lietuvio, pasiekusio altori garb - palaimintojo Mykolo Giedrai io.

Jis gim 1425 m. Giedrai iuose, kunigaikš i Giedrai i šeimoje (Mykolas buvo vienturtis j s nus). Tai sena kunigaikš i gimin , save kildinusi iš legendinio kunigaikš io Julijono Dausprungo, atvykusio iš Italijos su Palemonu, Deltuvos kunigaikš iu ir Ukmerg s k r ju. (Herbas Kentauras - *Hipocentaurus*). Mažo gio, silpnos sveikatos Mykolas, kurio motina buvo labai religinga moteris, nuo mažens pasižym jo pamaldumu ir visai jaun - nas stojo Bistry ios (netoli Vilniaus, dabar Baltarusijos teritorija) Atgailos Regu - liari j Kanaunink šv. Augustino regulos vienuolyn (Lietuvoje jie buvo va - dinami *baltaisiais augustiniais*). Iš ia buvo išvežtas Krokuv , vienuolyno centr prie Šv. Morkaus bažny ios. Atliko noviciat , padar žadus ir iki

mirties pasiliko gyventi Krokuvoje. B damas nemaž gabum 1460 m. baig Krovuvos akademij ir gijo filosofijos bakalauru laipsn . Tur jo pakankamai teologini žini , bet d l didelio nuolankumo kunigu ne si-šventino - liko broliuku su žemesniais šventimais.

Buvo labai tylus ir kantrus, vargindavosi pasninkais ir atgailomis, labai atsid j s meldavosi. Ypa karštai meldavosi švent j Kryži . Prieš mirt per išpažint pasisak gird j s Kristaus žodžius: *Ištverk kantryb je iki mirties, tai gausi gyvyb s vainik* . Daug kent jo, nes kai kurie vienuoliai nepakent jo pamaldumo, j žeidin davo ir vargindavo. Gyveno prie bažny ios dur tokiame mažame kambar lyje, kur vos tebuvo galima at-sistoti ir ant šiaud atsigulti. Ten pat buvo mažytis prieangis su židiniu, kur išsivirdavo valgyti.

Mykolas retai teišeidavo miest , nes pokalbius su pasaulieiais laik kli timi dvasios susitelkimui. Retkar iais aplankydamo mokslu ir šventumu pasižym jusius Krovuvos vyrus. Geriausi Mykolo bi uliai buvo Jonas Kantietis (†1474, šventasis), Izaijas Boner (†1171, palaimintasis), Simonas iš Lipnicos (†1482, palaimintasis), Stanislovas Kazimieraitis (†1489, palaimintasis) ir Šv . Mergel s Marijos bažny ios kunigas Sventoslavas Tylintysis.

Pasteb j jo švent ir ypating atgailos gyvenim , daug žmoni kreipdavosi j su vairiais prašymais ir ieškodami patarim . Jo biografijose rašoma, kad Mykolas tur j s vizij ir dovan išpranašauti kit likim bei ateities vykius, pagydydav s sergan iuosius, malda ir kryžiumi gesin s gaisrus...

1485 m. geguž s 4 d., apr pintas Sakramentais, brolis Mykolas Giedraitis dievobaimingai mir . J laidojant vyko stebukl , kai kurie žmon s gavo Dievo maloni prie karsto ir v liau po jo mirties. Po 36 met jo k nas rastas nesuged s. 1624 m. jo palaikai buvo perkelti Šv. Morkaus bažny i Krokuvuje. Virš sarkofago, rengto kair je pus je šalia didžiojo altoriaus, yra kl pan io Mykolo paveikslas. Aplink j pavaizduota vienuolika stebukl , vykusi per jo užtarim , o apa ioje - Mykolo bendramin i paveikslai. Apie t laik jis paskelbtas palaimintuoju. Buvo parengta jo kanonizacijos (paskelbimo šventuoju) byla, bet d l neiški priežas i nebuvo jai duota tolesn eiga. Bet tas ne taip svarbu - svarbu, kad pal. Mykolas Giedraitis sulauk altori garb s. Jo švent paskirta gruodžio 12 dien .

Apie pal. Mykol Giedrait yra parašyta bent 15 veikal . Vienas iš j lietuviu Visvainio-Butkevi iaus, pavadintas „Dieviškojo Kryžiaus papuošalas“ (Wiswoyn-Butkiewicz. *Ornamentum divinae Crucis. Cracoviae, 1682*).

Knygos autorius d kingai lenkiasi gležnam, iškankintam, žeidin tam, bažny i šlavusiam vienuoliui, parodžiusiam didžiul dvasios tyrum ir tvirtum , visus tuos skaudinimus tylo mis nuken ian iam taip šventai, kad pagaliau patys kankintojai tur jo suklupti prieš j . Tur jo pripažinti, kad tas niekintas ir stumdytas iš pagoniškos Lietuvos atvyk s luošas vienuolis atsivež toki kilni dvasios kult r , kurios jie, egoizmo apakinti, n suvokti nepaj g . Tik po jo mirties m šaukti: *O Krovuvos žvaigžde!*

Toliau Visvainis rašo: *Savo spindin iu sielos grožiū palaimintasis ne tik tikin i j akis žav jo, bet ir sielas stebuklingo pamaldumo pripild ...*

Mintys iš bažnytini enciklopedij apie palaimint j Mykol :

Pla iausiai išgarsino ir šventumo peln savo vienuolynui pal. Mykolas Giedraitis, mir s 1485 m., nors netr ko ten kit švent vienuoli . Jis gyveno tyloje, nem go rašyti apie save, gyveno uždar gyvenim (Podr czna Encyklopedja Koscielna. T. 19-20. Warszawa. 1910, p. 255).

Brangiausias vienuolijos perlas vis d lto buvo pal. Mykolas Giedraitis, kil s iš Lietuvos kunigaikš i , kuklus Atgailos Reguliari j Kanaunink vie- nuolijos broliukas (Enc. Kośc., ks. Mich. Nowodworskiego. T. IX. Warszawa. 1975, p. 475).

Giedrai i bažny ioje nuo neatmenam laik buvo altorius su pal. Mykolo paveikslu. Kunigaikštis vaizduojamas dar jaunas, prieš stojant vienuolyn . Altorius atstatytas, paveikslas restauruotas. Videniški baž- ny ioje pal. Mykolui skirta koply ia, kurios altorius su pal. Mykolo - vienuolio paveikslu. Tvere iaus bažny ioje yra pal. Mykolo vienuolio pa- veikslas ne altoriuje.

Kas yra palaimintasis Mykolas Giedraitis?

Žmoni atmintyje:

- 1) Lietuvos kunigaikštis, Atgailos Reguliari j Kanaunink vienuo- lijos kuklus atgailaujantis broliukas, vienuolijos garb ;
- 2) Krokuvos akademijos filosofijos bakalauras;
- 3) Krokuvos Šv. Morkaus bažny ios zakristijonas, Atgailos Regulia- ri j Kanaunink vienuolijos Lietuvoje paplitimo skatintojas.

Pas Diev :

- 1) palaimintasis - šventasis;
- 2) Didžiosios Lietuvos Kunigaikštyst s - Lietuvos Glob jas.

Atgailos Reguliari j Kanaunink vienuolija tapo tarsi lietuvišk ja vie- nuolija. Jos plitimas Lietuvoje siejamas su pal. Mykolo Giedrai io kultu. Lietuvoje ši vienuoli buvo 18-oje viet . Jie r pinosi parapij sielovada.

Giedrai i vietov dav Lietuvai ne tik pal. Mykol Giedrait - Giedrai- iuose yra gim s ir *Merkelis Giedraitis*, Žemai i vyskupas (†1609). (Apie 1907 m. lietuviai buvo išk l Romoje klausim , kad vysk. Merkelis Giedraitis ir t. Andrius Rudamina - Kinijos misionierius - b t paskelbti šventaisiais.) Be Merkelio, Giedrai- iuose yra gim s ir kitas Žemai i vyskupas - *Juozapas Arnulfas Giedraitis* (1754-1838), Žemai i lietuviškojo s j džio r m jas ir dalyvis.

Istoriniuose šaltiniuose užrašyta, kad 1515 m., rusams apgulus tuomet Lietuvai priklausius Polock , pasirod s šv. Kazimieras ir pad j s lietu- viams nugal ti daug gausesn rus kariuomen . Šia proga verta prisiminti ir 1920 m. lietuvi pergali prie Giedrai i ir Širvint . Lenkai, 1920 m spalio 9 d. už m Vilni , su stipriomis karin mis paj gomis verž si

gilyn Lietuv. Už m. Želv, jie pasiek net Ukmerg. Lenkams už mus Vilni, lietuvi kariuomen s paj gos buvo pakrikusios. Ta iau jie geb jo susiorganizuoti, sulaikyti puolant prieš ir suduoti jam stipr sm g. Lemiamos kautyn s vyko lapkri io 21 d. ryt šiaur nuo Giedrai i, ties Bekup s dvaru. ia lenkai, pralaim j m š, trukus beveik dvi valandas, tur jo b gti. Lietuviai už m Giedrai ius ir dar pasist m pietus nuo šio miestelio. Jie buvo pasiryž žygiuoti Vilni, bet tolesnes kovas sustabd *Taut lygos komisija.*

1920 m. kautyn se ties Giedrai iais dalyvavusi lietuvi atsiminimuo-se sakoma, kad tuomet vienas lietuvis vij s tris lenkus, kad lietuviai kov si kaip li tai... Tai patvirtina ir lenk šaltiniai, pavyzdžiui, p Losovskis veikale *Stosunki polsko-litewskie w latach 1918-1920* (Warszawa, 1966) rašo:

Želigovskis [lenk kariuomen s vadas, vadovav s Vilniaus už mimui ir tolesniam žygiui Lietuv] buvo surink s 80 000 kariuomen s, t.y. keturgubai daugiau negu buvo lietuvi kariuomen s.

(Ar 1920 m. lapkri io dienomis m s kariuomenei, susidedan iai iš mažai ginkluot ir silpnai parengt savanori, nepad jo laim ti pergals palaimintasis Mykolas, kad Giedrai i giminst t višk neb t lenk pagrobta?..)

Pergal prie Giedrai i ir Širvint buvo lietuvi kov d l savo laisv s ir nepriklausomyb s apvainikavimas. Tas kovas laim jo m s kariai, daugiausia kil iš lietuviškojo kaimo, kuris tuomet buvo labai religingas. Ne vienas karys, anuomet dalyvav s kautyn se, buvo skait s ar gird j s apie švento gyvenimo lietuvis Kazimier ir Mykol, kuri gyvenimus yra apraš s vysk. Motiejus Valan ius veikale „Vis met Gyvenimai Švent j“, išleistame Vilniuje 1859 m. (apie 1270 p.).

Ir šiandien, kai turime kovoti su ateizmu ir visomis kitomis negerov - mis, ar neat jo laikas, po tiek daug prab gusi met, prisiminti palaimint j Mykol ? Jis tikrai yra Lietuvos užtar jas pas Diev !

LITERAT RA

1. Kun. A. Matulaitis, *MIC. Švent j gyvenimai. JAV, 1949.*
2. Kun. Zigmas Komaras. *Palaimintasis Mykolas Giedraitis* (Fragmentai).
3. *Kult ra ir civilizacija. II d.* (Autorius ir leidimo metai nenurodyti).

* * *

*Ketinimas pašalinti Krist iš žmoni gyvenimo, -
tai k sinimasis prieš pat žmog .*

(Jonas Paulius II)

ASMENYB S UGDYMAS

Fransua Moriakas

REIKIA B TI SKAIS IAM

Koks esu buv s vaikas... Buvau jauniausias s nus anksti našle tapu-
sios motinos, kuri ženg našli luom taip, kaip kad stojama vienuo-
lyn . Ji buvo labai skrupulinga ir tvirtai sitikinusi - tikr ja to žodžio
prasme - kad yra atsakinga už mano amžin j gyvenim .

Anais laikais širdies ir k no skaistumas nebuvo laikomi kažkokiomis
krikš ioniškomis doryb mis. Tai buvo doryb apskritai. Kai sakydavo: *do-
ryb* ar *šventa doryb* , tai ir reikšdavo *skaistyb* . Jautri siel skrupulin-
gumas kaip tik daugiausiai ir buvo nukreiptas t srit . Šiandien sunku
suprasti t buvus priešfroidin pasaul .

vair s sutrikimai, psichin s traumos, kompleksai... Mano vaikyst s
metais m s aukl tojams n galv neb t at j sivaizduoti tokius pa-
vojus, apie kuriuos byloja šie žodžiai. Idant vaikas ir paauglys b t skais-
tus, jis buvo saugomas, kad apie tokius dalykus nesužinot , kad apie tai,
aišku, neb t kalbama, netgi galvojama. Jei tik šm stel s žmogui ši min-
tis, jis bematant nusiris bedugn . Jis tur jo nežinoti, kad jo k nas eg-
zistuoja. Tur jo gyventi su laukiniu žv rimi, kurio prival jo nepažinti.
Mažas spartietis ir lap , pasl pta po jo tunika, taip, taip! Neaprašin siu,
koki buvo imamasi priemoni , kad vaikai b t apsaugoti nuo sav s
pa i - bijau sukelti juok . Ta iau juoktis nebuvo ko.

Tai, k tikiu, neišvengiamai rodo gil skilim , atsiradus dl priešta-
ravimo tarp krikš ioniškojo d snio ir jo reikalavimo b ti itin skais iam ir
per amžius n per nag joki nuolaid - nei prigimtin s teis s, nei tos
galingos samplakos, kuri vyksta visame pasaulyje. Vidinio s myšio laiko-
tarpiais, tamsyb s valandomis jau iausi atskirtas nuo prastinio ir norma-
laus gyvenimo, nuo to, kas kitiems žmon ms yra laim .

Na, k gi, ir tomis valandomis žinojau tai, kas man buvo visada žino-
ma: tas veiksmas, tas aktas n ra poelgis, n ra toks aktas, kaip kiti. Tasai
malonumo alkis n ra panašus kitus m s alkis. Palieku nuošaly mor-
ralin ar bent religin tos problemos aspekt . Daugelio vyr (ir t , kurie yra
itin link ieškoti malonum , ir t , - kuri , deja, yra mažiau, negu sivaizduojame, - pasi-
duodan i širdies pol kiams) problema yra ta, kad neleist sav s praryti šiai
m s prigimties daliai - gyvuliškumui. Ne manoma apvaldyti gyvenimo,
neapvaldžius savyje instinkto. Pagonims mok ti gyventi reiškia naudotis,
bet ne piktnaudžiauti. Ta iau iš ties pasirodo, kad k no aktas n ra
panašus jok kit , jo poreikiai nepažabojami ir juose slypi kažkas nepa-
baigiama. Potvynis, kuris gali visk užlieti, visk pagrobti ir nusinešti.

Sakysite: *O kas mums r pi! Kiekvienam leidžiama rizikuoti...* Tai tiesa,
bet už tokios rizikos padarinius atsakome ne mes vieni: kartu traukiame

ir daug kit b tybi . Bent jau der t graudentis d l t mergin , kurios tapo blog vaikin aukomis. Tarp jaun žmoni , medžiojan i vieni kitus, dažniausiai žv ris b na b tent vyras. Pasitaiko, kad gyvenimo pabaigoje iš m s jaunyst s gelmi išnyra vair s veidai. Kiek ašar nor tume nušluostyti, o gal ir ne vien ken iant šeš l prašyti atleidimo! Koki kain sumok jo vieni ar kiti, kurie mus myl jo? Š klausim išgirsime kiekvienas. Ir už tai b sime teisiams.

Neabejotina, kad šiame gyvenime viskas yra nereikšminga, išskyrus meil ; man nesunku su tuo sutikti, nes iš ties meil - m s meil - reikalauja, kad mes, krikš ionys, b tume skaist s. Tai vienintelis m s beprotyb s pateisinimas.

Nesu moralistas. Netikiu morale d l moral s. Mes mylime T , kuris pasak : *Palaiminti skais ios širdies...* Mylime T , kuris pasak : *Jei netapsite kaip vaikai, ne eisite dangaus karalyst* . Mylime T , kuris pasak : *Jeigu tavo akis tave piktina, išlupk j !*

T , kuris iš m s tiek daug reikalauja, mylime galb t daugiau negu patys suvokiame. Reikia sulaukti gyvenimo pabaigos, kad tai suprastume. Visos kitos meil s išnyko... Žmogus lieka tik su Juo - *Tau tik aš vienas likau...* Tai tiesa, kuri krikš ionys žino iš patirties: nuod m atskiria mus nuo Dievo. Dvasinio gyvenimo d snius galime patikrinti, lygiai kaip ir materialinius d snius. Apie tai žinojo net ir nuod mingoji pabaisa, tasai didelis vaikas Rembo, kai jis pasak es s tik per vien žingsn , bet vis d lto atskirtas nuo tiesos, *kuri galb t supa mus iš vis pusi , kaip verkian i angel minia*. Ir staiga iš jo l p išsiverž riksmas: *O skaistybe! Skaistybe! Viena prabudimo akimirka leido man žvelgti, kas tu esi. Dvasia priart jame prie Dievo!*

Skaistyb yra b tina s lyga aukštesniajam meil s laipsniui pasiekti. Už visk aukš iau - pasiekti Diev . Kadangi svarbu tik tai, o ne mažiau. Nes jeigu b t kitaip, tai kod l b t draudžiama tai, kas likusiai pasaulio daliai yra džiaugsmo šaltinis?

Tur ti savyje Diev - tai ne vien švent j ir mistik privilegija. Net papras iusias krikš ionis, jeigu tik jame yra dalel meil s užuomazgos, kurios pagal išmukt katekizm reikia m s nuod m ms atleisti, jau gali tur ti savyje Diev . Jau iu didel pagarb tam, k žmon s vadina meile, ir man atrodo, kad nieko n ra vertingesnio, kaip paaukoti j , t pa i meil - gyv j meil , t Meil , kuri yra tikrasis Dievo vardas: *Dievas yra Meil* .

Tai ir sudaro Polio Klodelio dramos „Aksominis batelis“ turin . Kaip aukštai Klodelis vertino žmoni meil ! Tas jausmas, kuris jung Pruez ir Rodrig , iš ties buvo dieviškoji j esyb s dalis, kuri trauk juos vien prie kito, vert ieškoti, stengtis pasiekti vienas kit ir tur ti amžinai. Vis d lto Prueza sutinka, kad nuo to, ko jinai pati nenor t paaukoti (nes tai pranokt jos j gas), j atitvert malon , atskirt j nuo mylimo žmogaus

gilia bedugne. Atsižadama tos meilės, jinai išsaugojo ją amžinai. Jeigu Prueza būtų atsidavusi Rodrigui, ji ryšys - kaip ir visi žmoniai ryšiai - būtų pasibaigęs pratimu, nuoboduliu, o gal pasibjaurėjimu ir netgi neapykanta. Bet tyb palieka mūsų amžinai, kai mes jos atsižadame. Širdis, vargš širdis, kupina mylimos arba geidžiamos betybos, atsižada jos, tačiau ne veltui, o atiduodama už ją brang perlą, kur kiekvienas nusidėjėlis gali turėti sugniaužtoje saujoje.

Kiekvienas iš mūsų kiti myli tokį, kokie esame, - visiškai taip, kaip pats, kaip nors myli damas, myli - netgi ir tai, kas mylimame asmenyje yra blogiausia, ir to asmens ydos atrodo esančios dar žavingesnės, negu kitų žmonių dorybės. Kaip tik taip Kristus myli savo kėlinį. Tokiais griežtais žodžiais pasmerkęs neskaistumą (*ir jeigu akis tavo piktina, išlupk ją!*) arba tuos, kurie kitus piktina (*geriau būtų, jeigu jam užrištų girnų akmenis*), tas pats Kristus paklydusiai moteriai, samarietei, ir moteriai, kuriai daug atleista, nes ji labai mylėjo, taria tik gailėstingumo ir atlaidumo žodžius. Tai klasikiniai pavyzdžiai. Tačiau kaskart, kai Kristus Evangelijoje sako: *Tau atleidžiamos tavo nuodmės...*, tai vienu žodžiu, vienu pažvelgimu naikina bet kokias šlykštias žmogaus gyvenimo nuodmes, kurios visais laikais vis žmoniai yra tos pačios. Aišku, aš suprantu, kad ne visi nusidėjėliai yra vienodi, kad vienos nuodmės yra daug šlykštesnės už kitas. Nors ir šv. Paulius tai pabrėžia, kai kuriuos bjaurumus vadindamas bjaurėniais, tačiau Kristus vis tiek mums sako: *Palaiminti skaisios širdies*. Pataria susigrąžinti kėdikystės dvasią ir pataria tai padaryti mums visiems. Nenurodo, nuo kurio taško kiekvienas mūsų privalome žengti prie Jo. Galbūt kurtizanos pirmą mūsų žengs dangaus karalystę. *Juk mes nežinome, kas yra toji nuodmė ir tikrasis neskaistumas.* <...> *Pamirštame, kad tai, kas mumyse yra pabaisiškiausia, beveik visada yra paveldėta, o ne gyta.*

Krikščioniškoji santuoka, nors sutuoktinius jungt net jautriausi santykiai, vis tiek nėra vaistas geismui pašalinti: tai tik siena, kuria mes save atskiriame nuo geidulių, paskiriant žmonių gyvenime gerokai pranokstanti kėniškąją aktą, ir net sutuoktiniams kartu gyvenant, ne manoma jį patenkinti, nes ji dar siterpia gundymas vairi nepažįstam tybi, potraukis ieškoti nuotykių, atsitiktini ryšių. Tai liga, kuri, beje, ne visus mus ištinka. Tačiau reikia visada aiškiai suprasti, kad jeigu kalbama apie skaisstumą, tai krikščioniška santuoka nieko nesumenkina, todėl kad šioje sferoje kyla daug sunkumų.

Ar staiga noriu stabtelėti: ar nepasiduodu ši laikų obsesijai, ar nekalbu, kaip n dienis žmogus, kuriam seksualiniai dalykai pirmumas yra neabejotinas? Ties sakant, ne visi gebame išgyventi didžias aistras, ir joks mūsų moralistas dar nieko nepasak teisingiau, kaip Larošfukas: *Esama žmonių, kurie niekad nepamilt, jeigu nebūtų girdę kalbant apie meilę*. Ar tiesa, kad gimstame jau iš anksto skirti meilės nuotykiams

arba, atvirkšiai, ar ne per daug esame link pasiduoti aistroms? Arba ši problema kiekvienam m s atrodo nevienodai: k no reikal srityje t ra tik individualios tiesos. Kiekvienas išgyvena savo tragedij ... Yra tik atskiros istorijos, tik asmeniškos tragedijos. *Kokie jie vieniši, visi tie žmoniai!*

Ta iau kiekviena vienatv - vis tokios pa ios, bet kartu vairios problemos - mums, krikš ionims, yra tos pa ios malon s ir tos pa ios meil s plotm . Kristus atsak klausim , kur gyvenimas pateikia kiekvienam m s . Jeigu tavo širdis tuš ia, Jis yra ia pat, kad j pripildyt ; jeigu tavo širdis užimta neverto objekto, kuris gali tave suteršti, Kristus irgi yra ia pat, kad visagališkai ir pilnutinai užimt viet to alkio ir to troškimo, kad pakeist kitu troškimu ir kitu alkiu.

Skaistumas n ra tokia doryb , kuri sudaro tik atsižad jimas, n ra pagrindas laikytis t priesak , kuriuos skiepijo smulkmeniškas ir perd - tai drovus mokytojas, smerkiantis nekal iausius m s žvilgsnius ir veriantis nuolat laikyti rankoje Tartiufo nosin . Skais iam reikia b ti d l to, kad Kristus to nori ir kad Jo meil nepaken ia dalyb ; taip pat skais iam reikia b ti, kad gal tum aukotis kitiems, nes meil Kristui - tai meil kitiems žmon ms. *Nes buvau alkanas, o j s mane pamaitinote, buvau nuogas, j s apreng te mane, <...> buvau kalinys, j s mane aplank te.* Joks krikš ionis nesupranta krikš ioniškojo gyvenimo vien savo asmenišk o gyvenimo labui, - tai nustelbdavo visa kita m s aukl jimo sistemoje. Aukotis - vis užduotis. Kad gal tume aukotis sieloms, reikia atsižad ti k no (išskyrus t vienintel atvej , kuriam esame pašaukti, *kad b tume du viename k ne*).

Tai griežtas statymas, ta iau jis neištremia žmogaus iš meil s šalies, o atvirkšiai, kvie ia j ton šalin ir kuria m s gyvenim , kad b t laim - ta dviguba dvasios pergali : pirmiausia nugal ti save, o paskui ir patraukti tas b tybes, kurias Kristus leidžia sutikti mums savo kelyje ne tam, kad jas išnaudotume, o kad siektume j išganymo.

Jeigu tokia užduotis jaunam k riniui atrodo pernelyg sunki, jeigu tai, k jis žino apie save, apie savo reikl ir aistros kupin kn , atgrasina j stengtis apvaldyti ir pažaboti aistras, tai tegul nesugni žta, tegul nesikremta d l savo nes km s, klupim , kurie yra tarsi kilometrus žymintys akmenys m s vargano gyvenimo kelyje. *Dievas yra Meil* . Ir Tasai, kuris prisi m m s kn , kuris tapo K nu, žino, kokius sp stus tas k nas mums spendžia. Jis pats patyr , kas toji mummyse slypinti pusiausvyros stoka, susidariusi k ne, kurio gyvuliški instinktai yra tokie akli ir galingi, kad jungiasi su siela, sukurta Dievui. Jis tai patyr , b damas Žmogumi, b damas Dievo T vo S numi.

Nereikia niekinti k no. Jis n ra priešas, kurio, kaip mane maž mok , reikia g dytis ir bijoti. Toks, koks yra, jis buvo pašv stas Žmogaus S - naus, kuris jame sik nižo, ir pašv stas jame esan ios sielos, kuri t kn

persmelkia, kuri geba priimti Diev, ir ne tik J priimti, bet - jeigu tik ji išlieka malon s b senoje, jeigu išlieka tyra - yra tarsi Jo kupina. Taip kupina Dievo, kaip buvo mums pažad ta: *Jeigu kas mane myli, laikysis mano mokslo, ir mano T vas j myl s, ir ateisime pas j, kad apsigyventume jame.* Ir b na pašv sta maž ja Ostija - Dievo Avin liu - taip dažnai, kaip mes to norime.

K nas mus pažemina. Ir kaip tik tuo galb t labiausiai jis gali mums patarnauti. Ta iau neturi m s stumti nevil t; mumyse gl di tam tikras skaistumo idealas ir j mato Tasai, kuris geriau už mus vertina, kokia dalis mumyse paveld ta ir kas mumyse yra liguista. Be to, jeigu tik pagalvojame, galime suprasti švelnumo ir gailestingumo kupin žvilgsn, kuriuo Kristus žvelgia visas marijas magdalietais ir visus raupsuotuosius, nes griežtais žodžiais kreipiasi tik Rašto aiškintojus ir veidmainius fariziejus, o ne nusid j lius.

Su kokia meile g riuosi tuo, k perskai iau apie kunig Juvelian, Šv. Augustino bažny ios vikar, pad jus t. Fuko gr žti tik jim, buvus jo dvasios vadov: vos pamat s žmog, jis tuojau pajusdavo nenugalim troškim suteikti jam nuod mi atleidim.

Mes, katalikai, lengvai galime pasiekti nuod mi atleidimo šaltin. Jis saugo mus, kad nepask stume purve, padeda mums suprasti, k Kristus nor jo pasakyti žodžiais, kad reikia atleisti *septyniasdešimt septynis kartus*, ir Jis pats atleidžia mums m s silpnybes, panaikina jas, nes iš anksto už tai atsilygino. Kad ir kokia b t nuod minga ir slegianti praeitis, vis tiek mes j pavedame Gailestingumui.

Juo labiau senstu, juo labiau art ju prie paskutin s ribos, juo aiškiau man leista žvilgsniu apr pti visa, kas sukaupta per ilg gyvenim, nors kit žmoni akimis jis atrodyt tyras, juo tiksliau aš j vertinu: b damas rašytojas, vertinu t atsakomyb kiekvieno kalban io ir rašan io žmogaus, kuris turi poveik žmoni protams, o jeigu jis yra apsakym rašytojas, - tai ir žmoni širdims bei k nams.

Ir vis d lto, tolydžio art damas prie baisios dienos, kada visi tur sime duoti ataskait, aš vis mažiau jos baiminuosi. Nes manyje esan i meil Dievui Jis pats mums suteikia, iš Jo ji yra kilusi, taigi tas neabejotinai rodo, kad ir mes esame mylimi, vadinasi, mums viskas jau atleista. Net jeigu mes tos meil s nejuo iame, jeigu ji slypi tik m s valioje, jeigu žengiamo pirmyn tamsyb se, vien paliesdami drabužio kraštel, kaip toji vargš moteris, o Kristus mus neatsigr žia, - net ir tokios meil s mums tur t pakakti nusiraminti. Nes vertiname ne tai, k žmogus jau ia, bet tai, kaip jis gyvena, - vertiname tai, k mes padarome Kristui.

Gyvenimo saul lydyje n ra didesn s laim s už t, kad J myl jome. Kristui ištikimam jaunuoliui šimteriopai atlyginama už tai ištikimybe senelio, kuriuo jis kada nors taps. Kaip dar toli jam atrodo toji diena! O man jaunyst atrodo tokia artima! sp dis toks, tarsi tik vakar buvau vienas

t jaunuoli , ir lengvai galiu sivaizduoti j gyvenim , j sunkumus, nuolaidžiavimus, staigius proto aptemimus, o kai kuriais momentais - ir baisi pagund visk sugriauti ir nebeprapaižinti jokios kitos teis s, išskyrus k no potrauki teis . Ta iau ne geiduliai, o skaistumas ar bent pastangos, kova siekiant t skaistum apginti arba j atgauti pavertia mus nugal tojais.

POEZIJOS HORIZONTALAI

Bernardas Brazdžionis

APŠLAKSTYK MANE

Apšlakstyk, Viešpatie, mane
 Ir apiplauk ysopu šird ,
     Sudegink atgailos ugnia -
 Tegul ji Tavo bals girdi.
 Apiplauk, Viešpatie, ir aš
     Baltesnis b siu užu snieg .
 Tau dienos tyr mald neš,
     O mano naktys - ram mieg .
 Aplaisyk, Viešpatie, rasa,
 Palaistyk maž lauko g l .
     Gana jau supo mus tamsa,
     Gana jau skausmas šird g l .
     Užlieja potvyniai žemes,
     Vidur dienos užtemsta saul .
 O Viešpatie, kur eisim mes,
     Kur be Tav s nuves pasaulis?
 Tegul užkrinta ant širdies
 Nors lašas Tavo švento Kraujo.
 Te jis išganym žad s,
 Tik, Viešpatie, išgirsk, maldaujam.

ATLEISK MUMS, VIEŠPATIE

Atleisk mums, Viešpatie,
 Kad rytme io gražiausio,
 Kad tekan io saul tekio žieduos
 Klajodami mes Tavo tako nesiklausiam
 Ir dulk se keliaujame dulkes iš maldos,
 Ir sielos nepagirdom Tavo spinduliais,
 Atleisk mums, Viešpatie, atleisk!

Atleisk mums, Viešpatie, ir neskaityk kiek met ,
 Ir neskaityk, kiek mes pražudome dien .
 Priglausk sugr žtan ius iš tolim verpet
 Ir šaukian ius ant atgailos pilk j pelen ,
 Ir tikin ius, kad Tavo Saul niekad nesileis.
 Atleisk mums, Viešpatie, atleisk.

IŠ JAUN J K RYBOS

[Gediminas Radzevi ius]

KARALIAU,
 rank man nukirsk,
 tiktai neversk daryti pikto!..
 Kol k s kiti,
 tol man širdis
 krauju pasrūvus!..
 J ga sukurtas darbas -
 priverstinis...
 Netikras jis,
 ir Meil s spinduli
 jame nebus...
 O Meil -
 Grožio,
 G rio žiedas
 nušviestas Dieviškos Šviesos -
 pražysta...
 Ir krauna pumpurus
 kit kart žiedams...
 Sustok,
 Karaliau,
 ir paklusk
 Tu Dieviško Valdovo balsui...
 Prisek prie kalavijo
 Meil s žied ...
 Žinok, Karaliau,
 žem s laikas trumpas -
 g li
 ant savo kapo
 nenuneši...
 Kol gyvas -
 jas dalyk kitiems...

PRO KELROD ŽEM S

sukrypusi,
 akl ,
 pro skausm
 T vyn s nakties...
 Pro žiedo papar io
 nušvitus sapn
 einu
 pasitikti lemties...
 Einu pasitikti -
 tos žemiškos dalios,
 kur broli kapai
 nekalti,
 kur Dangiškos Rankos
 nuties Saul n keli ,
 kur lobiai
 B ties pasl pti...

VIENATV S ILGESY

pražydo g l s,
 šird
 akmenais pas tos.

VAIDILA! KELKIS!

Dar širdys gyvos,
 dar kankli garsas
 neišsklaidytas...
 Vaidila!
 Kelkis!
 Saul kyla...
 Vaidila,
 kelkis
 garbint ryto...
 Malon Dievo
 tave telydi,
 kai sunki mald
 už mus aukosi.
 T vyn s giesm -
 varg did -
 krauju ir ašarom
 raudosi...
 Vaidila! Kelkis...

NE KEISTUOLIAI MES...

Trapios mūsų svajonės

lyg pilys,

pastatytos

iš smilgio kaln ...

Tyli akys

žvaigždyn nebylios,

tartum lėpos

šaltakmen ...

Saule,

mūsų gyvybės šaltini,

amžiais deganti

Meilės giesmė!

Tu, dalele

Šviesos pirmutin -

paskutinis Kelionės esm ...

Aitri skausm

lig kraujo sukandis,

Žemės paukšti, -

kovok atkakliai!

Kilk sielos

aukštybi padang ,

kad sudegt

ugniniai sparnai...

Kad pakils iš kraujo

pasektum

gyv pasak

toli melsv .

Meilės spindul

Žemei uždegtum

iš ugnies

dovanot sparn ...

Ne keistuoliai -

mes, -

žemiški paukščiai,

kylam saulėn

nudegti sparn ,

kad iš kraujo

pakils

pasektum

gyv pasak

toli melsv ...

SAKM APIE STIRNIN

Kas meil
 Stirnos apdainuos,
     kai vieniša
 g džiuos miškuos
     vis Stirnino
 sugr žtant laukia...
 Šiurpus medžiokl s
     rago garsas
         paliko miško tylai
             nyk gausm .
     Šaižiai kupstais
 šun lojimas nuams jo.
 Beržai
     sulaužytom šakom
         virš kraujo klano,
             saman ,
         virš lap sumint
 li dnai palink
     vieniši
         graudingai
             ašarom laš jo...
 ...O buvo metas,
     kai abu
 lyg žvitr s paukš iai
     Saul n skrido
     ir MEIL
 ant rag galing
     vaivorykš i tiltais
         lyg v liav
             laimingai neš ...
 Gražus tai buvo metas!
 Pušynai skleid
     gaiv aromat .
     Žied vainikais apsnigti
         šaltiniai šoko
             begalin šok ,
 o širdys ugnimi liepsnojo
     tarytum
         visas miškas degt ...
 Ir sukos
     viskas
     Amžinyb s
         karusel j...

Tyla...
 Kraupi tylā...
     pritvinkusi
                     nykaus
     medžiokl s rago gausmo...
 Kartu su bl stan ia
 krauju patvinkusia žara
     pakibo
         virš berž ,
         virš saman ,
         virš lap sumint ,
                     virš žem s,
 dar skleidžian ios
     laiming
         met
             kvap ...

LAIŠKAI. DIENORAŠ IAI

IŠ GEMOS LAIŠK

Eucharistijos bi iuliai trumpa maldele kasdien kreipiasi Viešpat prašydami palaimos vieni kitiems. Tada prisimename tuos, kuriems šiuo metu yra sunku.

Turb t kiekvieno mintys nors trumpam užklysta tolim j Nižnij Tagil , kur šiuo metu kalinama m s Gema [Jadvyga Stanelyt]. Viešpats j pašauk s j d už Lietuvos dvasin atgimim , o dabar leidžia stiprinti ir gaivinti š s j d didele auka ir kan ia.

Gema visada buvo ir liko be galo kukli, nesivaikanti išorinio blizgesio. Nuolat sakydavo, kad kiekvienas darbas, kiekviena veikla turi plaukti iš m s vidinio subrendimo. Pirmiausia - dvasinis brandumas, vienyb su Kristumi. Tik tada galima tik tis s kmingos veiklos.

Negausios žinios iš lagerio kalba apie sunki Gemos pad t. Nuteista ne pagal politin straipsn , apgyvendinta lageryje tarp sunkiausi nusikal t li , dirba sunk fizin darb , neturi n minut s ramyb s: darbe mašin žesys, naktimis kalini triukšmas ir keiksmiai.

Iš ten, iš tos baisios vietos mus pasiekia šviesios Gemos mintys:

ia gyvenim matau nuoga amoraline puse. Šird spaudžia jaun žmoni likimas, kai gyvenimo pavasaris praeina lageriuose ir kal jimuose. Ir niekas ia nesilgi Viešpaties, niekas negalvoja apie kilnesnius idealus.

Didžiausia paguoda - savo maž auk sujungei su Kristaus didži ja Auka ir tur ti nuolanki vilt, jog Viešpats priims. Labiausiai maldauju Diev, kad niekur neprasilenk iau su Jo valia, ypa kad Bi iuliai augt meile ir skai iumi ir nešt Lietuvai tikr j atgimim. Nebijokime jokios ateities. Ji Viešpaties rankose brangi ir graži, tuo labiau jei viskas b t remiama malda ir auka. J s visi gyvi mano širdyje. Jus sutinku dvasioje Kryžiaus Aukoje ir Eucharistin je Puotoje.

Mano nuolatin s šv. Mišios ir nuolatin šv. Komunija - tai d kingai iš Viešpaties rank priimti kiekvien akimirk, visus netik tumus, pajuok, pažeminim, nuoskaud - mažus eršk ius iš Kristaus eršk i kar nos.

ia gera praktika tos teorijos, kurios buvau kilniai mokoma: pamilti pažeminimus, auk (žodžiu, paskutin viet) ir visur ži r ti gerojo Dievo rank. Taigi esu laiminga ten, kur esu, ir d kinga už visk.

* * *

<...> Malonu, kad šie metai - Eucharistijos metai. Šiuo atžvilgiu aš gyvenu tik ilgesiu, bet ir tai gerai. Tikiu ir jau iu širdimi, kad j s man s neužmirstate. Velykas irgi šven iau su visais savo širdies šventov je. ia žmon s tuo visai nesidomi. Bedievyb tikra to žodžio prasme.

Rašytojas Viktoras Hugo raš, kad gyvenantis purve nesusitepa. Šiuo metu aš turiu galimyb patikrinti savo šird ir s žin - ar išliks tai nepaliesta šito purvo. Žinoma, aš nesikeikiu, ner kiu, nieko neburnoju (gink Dieve!) necenz riniais žodžiais, o vengiu visko, kas nemalonu ki tiems. Vis tiek jau iuosi kaip pamazg duobeje. Bet nepyktu ant likimo.

Tomas Kempietis raš: „S lygos m s nedaro nei geresni, nei blogesni, bet parodo mus tokius, kokie esame iš tikr j“, t.y. išryškina tuos m s bruožus, kuriuos užmaskuoja gera aplinka. Nesunku b ti geram tarp ger j, bet b ti geram tarp blog j - tai jau šis tas daugiau. Man kol kas nereikia ypating pastang b ti jiems gerai, nes labai gaila t žmoni, ypa jaunimo. Kaip jie gyvens iš j iš kolonijos?!

Apie save n ra nieko domaus k parašyti. Dirbu, priimu šit gyvenim kaip komandiruot susipažinti su žmon mis, kurie neturi ideal, sieki ir moralini vertybi. Kaip visada, taip ir dabar b nu tokia, kokia esu. Gyvenimas mums vien kart duotas. O pats r s iusias m s teis jas, tai s žin. Žnon s gali mus r s iai pasmerkti arba per gerai vertinti, bet svarbiausia tai, kaip mus vertins m s s žin, nuo kurios teismo nepasisl ps n vienas, kur dar galima pavadinti žmogum. Ir jei s žin m s nesmerkia, galime rasti džiaugsmo ir ramyb s pa iuose sunkiausiuose gyvenimo momentuose. Linkiu jums visiems šios brangenyb s - s žin s tyrumo.

* * *

<...> Džiaugiuosi J s laiškais, su kiekvienu laišku nors akimirk pasijuntu Lietuvoje ir pab nu namie. Laišk gaunu labai mažai. Atvirukus,

nuotraukas galima si sti, tik kad neb t religin s, nes toki man neati-
duos. Ir laiškuose negalima liesti religini tem . <...> Jie nežino, kad
tik ti negali priversti ir kad tikras tik jimas ne momentas, o gyvenimas
pagal sitikinimus. Tod l ir bijo kiekvieno žodžio religine tema.

Pas mane naujien mažai. Aš nenusimenu. Lageris gali pavergti k n ,
bet ne dvasi . Vidin laisv svarbiau už išorin . Mano siela ir ia laisva.
Iš karto mane laik keistuole, nes ne sijungiau bendr gyvenim (plepa-
lus, bjaurius anekdotus), nesijuokiau iš amoral pasakojim . O dabar jos
jau priprato ir lyg nepastebi man s. O kartais net varžosi keiktis. Štai aš
ir laisva, nepriklausoma, bet tuo nesididžiuoju. Man gaila j . Juk jos irgi
žmon s, ir dar moterys. Daugelio j laukia namie vaikai, kuriems „mama“
šventas žodis. Duok Dieve, kad jie nenusivilt .

* * *

<... > Li dnas žinias tu man atsiuntei, bet tik kim s, kad viskas baig-
sis gerai, juk ne veltui visi geros valios žmon s r pinasi ir užjau ia. Kaip
dažnai už ger atsimokama blogu! Prisimenu A. Maceinos knyg „Niek-
šyb s paslaptis“. Kiek ten gilios, gyvenimiškos tiesos! Kaip svarbu gerai
orientuotis šios „tamos karalyst s“ paslapyje, kad bausdami už nusikal-
tim nepastumtumė nusikaltio dar didesn nusikaltim . Tai b na
dažnai pirmo nuopuolio metu, jei žmogus nepajunta užuojautos ir supra-
timo. Tai pastumia žmog amoral gyvenim , ypa jaunyst je.

B dama lageryje aš tuo šimt kart sitikinau. Jie tampa tokie žiau-
r s. Kartais b na net baisu, iš kur jaunoje širdyje tiek neapykantos
žmon ms. Mažy iai nesusipratimai tarp žmoni padaro pradži begali-
ni nusikaltim grandinei. Žmon s žudo patys save tod l, kad pa ioje
pradžioje, galb t mažame gin e nebuvo n vieno, galin io ištarti t
paprast žod „atleisk“, kuris kaip gaivinantis vanduo gesina pirmos
liepsnos kibirkštis. Tikras menas mok ti atleisti, o atleidžiame tada, kai
suprantame vienas kit . Jei b t daugiau savitarpio supratimo, b t
žymiai mažiau nusikaltim .

Atleisk, gal tie samprotavimai Tav s nedomina, bet rašau tai, kas
gimsta širdy stebint ionykšt gyvenim . <...> ia tenka išgirsti daug
šiuurkš i žodži , bet man atrodo, kad tie žmon s labiau negu bet kas
jau ia meil s ir švelnumo bad . Ir Šventajame Rašte parašyta: „Pykite,
bet nenusid kite“, t.y. visk reikia vadinti savais vardais: kur blogis -
blogis, kur g ris - g ris, bet nereikia kietinti širdies, teb na ji atvira
kiekvieno žmogaus skausmui...

Netrukus t kstan iai žmoni suplauks Lurd pagarbinti eucharistinio
J zaus - Gyvosios Duonos šiuolaikiniam pasauliui. Tomis dienomis Lietu-
vos tikintieji ateis savo šventoves pab ti prie eucharistinio Kristaus,
apm styti savo gyvenimo, pagalvoti, ar m s siekiai sutampa su Kristaus

Valia, ar m s vidaus pasaulis visiškai atvertas Kristui, ar mes pasireng liudyti J sunkiomis s lygomis.

Kur b tume - mažoje kaimo bažnyt l je, Šiluvos šventov je ar kasdie ni r pes i verpete, - Gema visada su mumis. Mes nuolat prašome jai stipryb s išlikti tikru žmogumi toje tamsos karalyst je, skleisti meil nu žmog jusioje kalini bendruomen je.

[*Pareng Stas Belickien]*

[Ada Urbonait]

IŠ DIENORAŠ IO

1980 m. spalio m n. ses. Benvenuto Ados Urbonait s bute padaryta krata. Paimta rašomji mašin l , apie 300 egz. savilaidos kny g ir mašinraš iu spausdinti ankstes ni eji „R pintoj lio“ numeriai. Ses. Benvenuta tardyta Vilniaus ir Kauno saugume.

Kybart klebono Sigit Tamkevi iaus finansiskai paremta, ji nusipirko nauj rašom j mašin l ir, nors netekusi kai kuri ankstesni bendradarbi paramos, toliau t s „R pintoj lio“ leidim , kartu j redaguodama. ia pateikiame kelias to sunkaus laikotarpio jos dienoraš io mintis.

Spalio 14 d. [Krata]

Mokytojau, šiandien leidai man širdimi pajusti Tavo žodži ties : kad ir kas ištikti , be Tavo valios ir žinios mums n plaukas nuo galvos nenukris. D koju Tau už Meil ! Suteik, kad visada tai atsimin iau.

Spalio 20 d. [Vilniaus saugume]

Svarbiausia - b ti ten, kur žmogaus siela geriau br sta Amžinybei. Viešpatie, tik neleisk, kad b t „fiktyvus“ mano gyvenimas, padaryk, kad nesimels iau vien tik l pomis: *Priimk, Viešpatie, vis mano laisv ...*, bet širdimi ir visos savo b tyb s atidavimu.

Lapkri io 1 d. [Po išpažinties]

B k labai nusižeminusi, kai Viešpats teikia savo malones [kun. Pranas Ra i nas MIC],

Lapkri io 4 d.

Trokštan iam aš duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio. <...> O bailiams, neištikimiems, žudikams <...> ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera; tai yra antroji mirtis (Apr 21, 6-8).

Lapkri io 5 d. [Kauno saugume]

Nuo amžinosios mirties gelb k mus, Viešpatie! Iš Tavo Rank priimu visa, k Tavo Meil man siun ia. Laisv priimu tik kaip didesn atsakomyb ...

Lapkri io 8 d.

(Kai atrod , kad vien vienai našta nebepakeliama, paprasčiau O.[tilijos] kartu su manimi priimti Komunij .)

O visa apimanti Meile, kaip gera, kai Tu mus panardini! O Švent j Bendravime, kokius nenusakomus džiaugsmus tu pradedi jau ia, žem je!

Lapkri io 16 d.

Kas gi jums pakenks, jei stropiai darysite gera? Bet jeigu jums ir tekt kent ti už ties , -j s palaiminti! J g sdinimo neišsig skite ir nesu-trikite. Ver iau šventai serg kite savo širdyse Viešpat J z Krist , vi-suomet pasireng tikinamai atsakyti kiekvienam klausian iam apie jumyse gyvenan i vilt . Bet tai darykite švelniai ir atsargiai, tur dami gryn s žin , kad šmeižiantys j s ger elges Kristuje likt sug dinti d l to, už k jus šmeižia. Pagaliau, jei tokia b t Dievo valia, ver iau kent ti už gerus darbus negu už piktus (1 Pt 3, 13-17).

Lapkri io 29 d.

Tavo mylinti Ranka, Viešpatie, pastat mane ant plyno lauko. Nors ia ir n ra užuov jos, bet daug toliau ir aiškiau matyti, - d koju Tau! Tiktai suteik ištverm s stov ti ia tol, kol Tu nor si.

Lapkri io 30 d.

Viešpatie, ugdyk mumyse tikr krikš ionišk j humanizm .

Neleisk, kad mes žemel ši - žmoni planet - apgyvendintume to- kiais keistais siaub nais, kurie vienas kit g sdina ir vienas kito bijo.

Gruodžio 5 d.

Dieviškasis Vynininke, negail k savo apkerp jusios šakel s... Šventoji Dvasia, apvalyk ir pašventink, kad amžinasis Žodis gal t manyje t sti savo sik nijim .

Gema, kas ryt po Kryžiumi stov siu drauge su tavimi, kad tik jimu ir meile b t atnašaujama išganym nešan ioji Auka ir ia, Lietuvoje, ir ten, už Uralo.

Gruodžio 29 d.

Kai žvelgiu prab gusias dienas, matau, kad visada, kai buvo sun- kiausią, Tu, Neregimasis Dieve, at jai regimu pavidalu.

Gruodžio 31 d.

Nauj j met proga atsiver iu Psalmyn :

B k ramus ir tvirtas.

*Viešpa iu kliaukis, Jo keliais vaikš iok, -
Jis išaukštins tave, kad paveld tum žem ,
duos matyt nedor j žlugim .*

*Traukis nuo pikta, kas gera daryki,
tai gyven s gyvensi.*

*Viešpats brangina teisyb ,
savo bi iuli apleisti nenori.*

*Viešpats pastiprina einan io žingsnius,
Jam maloni jo kelion .*

Nors tas sugri va - neužsigauna.

Prilaiko j Viešpats už rankos (Ps 36).

KNYG PASAULYJE

Kun. Me islovas Malinskis. AŠ VISAS D L TAV S.

(Lietuva, 1981. 81 p.)

Šioje knygelėje, kuri parengta pagal lenk kalba Paryžiuje išleist iliustruot knyg (Ks. Mieczyslaw Malinski. *Caly dla Ciebie. Jan Pawel II.* 239 p.), skaitytojas supažindinamas su mums brangaus popiežiaus Jono Pauliaus II gyvenimo ir veiklos bruožais, gali žavtis jo nepaprastai tauria asmenybe, geru m s dien žmogaus *pažinimu ir savo dvasi pamaitinti vairiomis progomis pareikštomis jo mintimis.*

Karolis Voityla gim 1920 m. geguž s 18 d. nedeliamė provincijos miestelyje Vadovicuose. T vai tur jo 3 vaikus: pirmoji dukt mir vos gimusi, vyresnysis s nus mir jaunas, dar sp j s tapti gydytoju, jauniausias s nus Karolis buvo vos 9-eri met , kai mir motina. T vas, uždaro b do kariškis, dirb s administracijoje, tap s našliu nebeieškojo sau antros žmonos.

Karolis - guvus vaikas, gerai mok si mokykloje, sportavo, ilgas valandas leido gamtoje. Be to, patarnaudavo šv. Mišioms, priklaus *Marijos sodalicijai*, daug skait . Jam imponavo mokytojas Kotliar ykas, tikras *meno židiny*s. Iš jo Karolis išmoko vertinti scenos men ir klasik k rinius, pratinosi viešai kalb ti ir vaidinti scenoje. Karolis, baigdamas gimnazij , buvo apsisprend s studijuoti polonistik . Ta iau tais paiais metais prasid jo karas. Šaudymai, kratos, Osvencimas... Karolis sitaiso prie vieno fabriko darbininku. Vežioja akmenis ir vanden fabriko katilams. Tais metais miršta t vas.

Karolis sijungia *Gyv j rožan i* , kurio nariai kas savait susirenka, kalbasi apie vidin gyvenim - tiria save, kasdien užpildo klausim lapel , kaip dabar reikia gyventi. B relio vadovo Jano Tyranovskio asmenyje Karolis suranda tok žmog , kur veržiasi visa j ga. Po Tanker jo ir kit dvasinio gyvenimo vadov li jis sk sta m stymuose ir mistiniuose išgyvenimuose - jam sušvinta mistik šv. Kryžiaus Jono ir šv. Teres s Aviliet s vidinis grožis... Karolis tampa 15-os berniuk naujos grup s vadovu - jie visi jau ia atsakomyb už kitus, tad bando apaštalauti. Karolis daug meldžiasi, ta iau ir toliau atsidav s scenai bei poezijai. Jam iškyla dilema: teatras ar bažny ia, scena ar sakykla, b ti artistu ar kunigu? Kuriuo keliu ar iau prieisi prie minios? Pagaliau apsisprendžia b ti kunigu.

Kunig seminarijos okupant uždarytos, tad Krokuvos arkivyskupas kard. Adamas Sapieha ryžtasi rizikuoti: suburti jaunuolius, norin ius b ti kunigais, ir rengti juos slaptai. Toki susidaro keliolika. Karolis Voityla irgi prisistato kardinolui ir kimba sausus vadov lius.

Kai 1945 m. sausio 17 d. Raudonoji armija už m Krokuv , kunig seminarija legalizavosi - iš kard. Sapiehos r m persik l savo patalpas. 1946 m. kard. A. Sapieha suteikia Karoliui Voitylai kunigyst s šventimus ir siun ia j Rom tolesni studij . Baigiantis studijoms, kun. Karolis su

studij draugu siun iamas Vakar Europ susipažinti su pastoracijos b dais. Jie lankosi Pranc zijoje, Belgijoje. Gr ž s Romon, kun. Karolis iš-laiko visus egzaminus ir gr žta Lenkijon. Jogailos universitetas Krokuvoje jam suteikia daktaro laipsn . Naujasis daktaras siun iamas dirbti vikaru nuošali , nedidel Negovic s parapij . ia pabuv s vos metus, keliamas Krokuv eiti tas pa ias pareigas Šv. Florijono bažny ioje. Kun. Karolis daug meldžiasi, ilgai s di klausykloje, o prisimin s Paryži ir Belgij ku-ria planus naujai, kitokiai pastoracijai. Jis organizuoja pasikalb jimus su jaunimo grup mis, rengia jiems ekskursijas kalnus arba valtimis plaukioja ežerais. Tokios ekskursijos užtrunka net po dvi savaites: ia šv. Mišios ir Rožan ius, giesm s ir atviri pokalbiai, diskusijos ir gin ai... 1951 m. kun. dr. Karolis atsideda vien mokslui. D sto kunig seminarijoje socialin etik , o nuo 1954 m. pradeda profesoriauti Liublino katalikiškajame univer-sitete (*kul*). Nuo 1957 m. vadovauja etikos institutui Liublino universitete.

1958 m. rugs jo 28 d. konsekruojamas vyskupu. Vyskupas dr. Karolis Voityla dirba ir mokslo srityje, rašo straipsnius ir knygas. 1960 m. pasi-rodod jo knyga „Meil ir atsakomyb“, kurioje nagrin jama žmogaus meil žmogui, ypa vyro ir moters meil . 1962 m. vysk. Karolis Voityla 23 vyskup grup je vyksta Vatikano II Bažny ios Susirinkim . ia jis pasa-ko kalb apie sakramentus, žmogaus asmens ir laisv s problem , apskri-tai apie Bažny i šiulaikiniame pasaulyje. 1967 m. popiežius Paulius VI skiria 27 naujus kardinolus. Tarp j yra ir Krokuvos metropolitas vysk. Karolis Voityla. Daugel met kard. Karolis Voityla - Vyskup Sinodo narys, vienas iš trijų (j iš viso yra 12) renkam atstovauti Europai, tod l jam tenka dukart per metus lankyti Romoje.

1978 m. rugpj io 6 d. miršta pop. Paulius VI. Jo vieton rugpj io 26 d. išrenkamas kard. Albinas Lu ianias. Naujasis popiežius praneša, kad jis lai-kysis Vatikano II Susirinkimo mokymo, t s popieži Pauliaus VI ir Jono XXIII program .

Neturiu, - sak jis, - nei popiežiaus Jono išminties, nei popiežiaus Pauliaus kult ros, bet esu j vietoje, tad privalau Bažny iai tar-nauti. <...> Tikiuosi, jog paremsite mane savo maldomis.

Jis pasirinko Jono Pauliaus I vard . Po 33 dien popiežiavimo Jonas Paulius I mir nuo širdies infarkto. Krokuvos kardinolas Karolis Voityla gedulini šv. Miši homilijoje kalb jo:

Tiek iš jo lauk me, < ... > Su nuostaba žvelgiau j Siksto koply io-je. <...> Visa tai patvirtina rinkim tikslingum . <...> Kod l taip vyko? Jo pontifikatas tik prasid jo. Jis prad jo nauj stili Apaš-tal Soste. Stilius kupinas paprastumo, didelio kuklumo, nepaprastos pagarbos žmogui. Jis t stili paveld jo iš savo pirmtak , bet nuo pirmosios minut s jam suteik savit išraišk ...

1978 m. spalio 15 d. naujuoju popiežiumi išrenkamas kard. Karolis Voityla, pri m s Jono Pauliaus II vard . Inauguracijos iškilim se jis kalb jo:

Broliai ir seserys! Nebijokite kviesti Krist ir priimti Jo valdži . Pad kite popiežiui ir tiems, kurie jam atsidav , tarnauti žmogui ir visai žmonijai. Nebijokite pla iai atverti dur Kristui ir Jo išganin-gai valdžiai! Atidarykite valstybi ekonomini bei politini sistem sienas, kult ros, civilizacijos ir pažangos pla iausias sritis! Nebijo-kite Kristaus! Jis žino, k savo viduje turi žmogus! Jis vienas žino!

Toliau knygel je aprašomos Šventojo T vo kelion s. Leidinys baigiamas kelion s Lenkij aprašymu.

Bažny ia atneš Lenkijai Krist , - kalb jo popiežius, - t rakt , kad ji gal t suprasti didel ir pagrindin tikrov , kokia yra žmogus. Nes be Kristaus ne manoma iki galo suprasti, kas yra žmogus. Arba tiksliau - be Kristaus žmogus nepaj gia iki galo pats sav s suprasti: negali suprasti nei kas jis yra, nei kokia jo tikroji vert , nei koks jo pašaukimas ir galutinis likimas. <...> Ir tod l negalima Kristaus pašalinti iš žmogaus veiklos bet kurioje žem s vietoje. <...> Šalinimas Kristaus iš žmogaus veiklos yra veiksmas, nu-kreiptas prieš pat žmog ...

Šventasis T vas apsilanko Osvencime, Bžezinkoje:

Ateinu ir klaupiuosi m s dien Golgotoje. <...> Klaupiuosi iš eil s prie vis ia pakabint lenteli , kur vairiomis kalbomis sura-šyti atsiminimai Osvencimo auk . <...> Minutei sustosiu su jumis prie plokšt s hebraj kalba. Tas užrašas sukelia prisiminim tau-tos, kurios s n s ir dukterys buvo pasmerkti visiškam sunaikini-mui. <...> Plokšt su užrašu rus kalba. Ir pro š užraš nevalia praeiti abejingai. <... > Per paskutin kar žuvo 6 milijonai lenk , penktoji tautos dalis. <...> Dar vienas šauksmas d l teis s tur ti savo viet Europos žem lapyje. <...> Dar vienas atsiskaitymas su m s laik žmonijos s žine! <...> Niekada jokia tauta negali pl s-tis kitos s skaita. <...> Stovime vietoje, kur apie kiekvien taut ir apie kiekvien žmog norime manyti kaip apie brol ...

<...> Pirma, negu jus paliksiu, prašau j s , kad t dvasin paveld , kurio vardas LENKIJA, dar kart priiutum te su tik jimu, viltimi ir meile - tok , kok mums Kristus skiepijo per šv. Krikšt ; kad niekada nesuabejotum te, nepavargtum te ir nenusiviltum te; kad patys nenukirstum te t šakn , iš kuri esame išaug . Prašau j s , kad pasitik tum te nepaisydami jokio savo silpnumo, kad visada ieškotum te dvasin s stipryb s pas T , kur tiek m s t v ir motin kart j surasdavo; kad niekada nuo Jo neatsitrauktum -te; kad niekada neprarastum te tos dvasin s laisv s, iki kurios žmog Jis išlaisvino; kad niekada nepaniekintum te tos Meil s, kuri yra didžiausia, kuri spind jo Kryžiuje, be kurios žmogaus gyveni-mas neturi nei šakn , nei prasm s, -

baig popiežius savo paskutin homilij Lenkijoje.

Žvelgdami dabartin Popieži , tarsi dar kart sitikiname, kad J zus - Amžinoji Išmintis - neapsiriko, savo steigtosios Bažny ios likim sud - damas papras iausio mirtingojo - žvejo rankas. Juk Jis pats per vis amži ilgat vadovauja savo Bažny iai: *Štai aš esu su jumis iki pasaulio pabaigos.*

D kojame lietuviškosios knygel s pareng jui, kad jo mylinti širdis ir nepailstan ios rankos praveria mums lang plat j pasaul ...

[Pareng Ada Urbonait]

Jz. [kun. Juozas Šal ius].

BIRŠTONO - OLŠAUSKO BYLA FAKT IR TEIS S ŠVIESOJE

(1981. 202 p.)

Yra kny g , turin i išliekam j vert , ir tokios knygos šiemet iš jo tre ioji (savilaidos) laida, papildyta naujais duomenimis.

Galb t t sen (1928-1931) dalyk , vykusi prieš paskutin kar , nebe-reik t kelti, jeigu gyvenimas nerodyt priešingai: pas tas blogis nenu-nyksta, bet auga ir keroja. Ir šiandien spauda bei žodin propaganda naudojasi šiuo sufabrikuotu siužetu siekdamos savo tiksl . *Knyga turi tapti kovos rankiu prieš katalikišk j reakcij , bet lygia dalimi ir prieš buržuazij , - 1947 m. raš laiške rašytojas J. Šimkus savo draugui žur-nalistui J. Kauneckiui, ragindamas j pasakyti žmon ms ties apie Olšausk . Galimas dalykas, jog ir J. Šimkus nežinojo, kad tai n ra tiesa, o bjaurus melas. Ir pats Kauneckis per vien savo paskait užklaustas skaity-toj , ar jis žinojo k nors daugiau apie Olšausk , atsak : *Aš žinojau tik tai, k parašiau.**

Savo knyga „Birštono - Olšausko byla fakt ir teis s šviesoje“ autorius supažindina skaitytoj su prel. Konstantino Olšausko asmenybe, su jo veikla, turin ia didel reikšm tautai ir valstybei, su dokumentine jam inkriminuojamo nusikaltimo medžiaga. Totalitarinio režimo atstovai iš anksto pasmerk prel. Olšausk , t europinio masto visuomenin veik j - ties ir griežt bei nepalenkiam savo nusistatymuose kunig , kad tuo b du suduot sm g katalik autoritetui.

Buvo ieškoma žmoni , - rašoma knygoje, - neb tinai žinan i apie Birštono vyk , bet toki , kurie gal t bent kiek apjuodinti, supur-vinti Olšausko asmen ir sukelti visuomen je kuo didesn aliarm . Pirmiausia tam buvo pajungta valdin , kairi j bei geltonoji spau-da ir gandonešiai.

Iš ties toks spaudos š lsmas tiesiog fanatizavo miniažmogius, bet ir kiekvienas kitas, negird damas nieko iš objektyvios periodikos, o tik mi-n tos spaudos š ksnius: „Iš prel. Olšausko atimtas pasas!“, „Kaip buvo suspenduotas prel. Olšauskas“, „Visuomen s sprendimas aiškus!“ ir t. t., ir pan., - buvo suklaidintas.

Netgi ir patys teis jai buvo labai paveikti tos spaudos propagandos. Advokatas E. Leonas Vyriausiajame tribunole atšauk savo ciniškus žodžius, pasakytus apygardos teisme, teisindamasis, kad teismo metu tiek jis, tiek kiti teis jai buvo labai paveikti spaudos psichozės. Arba teismo pirmininkas J. Grigaitis, paklaustas savo žmonos, ar teismas tur jo rodym Birštono byloje pasmerkti prel. Olšausk, atsak: *Ne! Bet tokia buvo visuomenės nuomonė*. O kokia pikta spaudos propaganda t visuomenės nuomonės suformavo ir koks buvo spaudimas iš vyriausybės teis jams, J. Grigaitis nepasak.

Vyr. tribunolas pripažino, jog tiesiogini rodym prieš Olšausk nėra. Bet, kaip galima sitikinti iš knygoje pateikt dokument, nebuvo ir netiesiogini rodym. Nepaisant viso prokuror bei kriminalinės policijos darbuotojai tris, Ustijanauskienės nužudymas buvo paslaptis. Tik baigiant nagrinėti šį byl išaiškėjo naujos aplinkybės: Ustijanauskienė dirbo Lenkijos žvalgybai ir ta pati Lenkijos žvalgyba ją likvidavo, kai ji pasidar kenksminga. Tačiau Vyr. tribunolas šį išryškėjusi aplinkybę atmet ir, nors ir neturdamas rodym, skubėjo kuo greičiau nuteisti prel. Olšausk kaip žudik.

Knyga baigiama Žeimelio žyd, nužudžiusi veterinarijos gydytoją Avizienei, analogišku bylos sprendimu. Tik Žeimelio m sinink byloje teismas ieškojo staty muose plyši, pro kuriuos galėt ištraukti žudikus mažiausiai nubaustus, o Birštono byloje - kaip be nusikaltimo rodym nuteisti Olšausk. Pirmoje l m politinis motyvas, antroje - pinigai.

[Parengė Ada Urbonaitė]

[Jonas Ambraszėjus]

APIE JUSTINO MARCINKEVIJAUS KRYB

K rinyse, kuriame plačiai aprašoma ir n dieniška prasminama tautos gyvenimo visuma, jos istorinio vystymosi etiniai ir socialiniai pagrindai (Pergalė. 1980. Nr. 3). Taip J. Lankutis apibūdina Justino Marcinkevičiaus poem dram trilogiją, pavadindamas ją net šiuolaikiniu nacionaliniu epu. Algimantas Baltakis tokį suvokimą dar pagilina, teigdamas, jog joje išreikštas ieškojimas *tautos dvasini pagrindai, kuriuos galima ir šandien atsiremti* (Ten pat). Bet kas tai per pagrindai?

Sustokime prie vadinamojo „Mažoji poem“, konkrečiai prie paskutinės, savo pavadinimu daug ką sakantios - „Homo sum“ (*Missa brevis*). Joje koncentruotai išreiškiama autoriaus poetinė žmogaus koncepcija, persmelkianti taip pat ir jo dram trilogiją.

*Iš karšt pelen
kaip iš lizdo,
Juodas Paukštis pakyla,*

*ir aš, jo šeš ly parpuol s,
meldžiūosi:*

*Žmogau,
teateinie tavo karalyst !
Teateinie karalyst tavo
žem ir mus!*

Tikiu.

*Palaimintas ir prakeiktas - tikiu.
Prikaustytas laiko galeroj - tikiu.
Rodydamas tau, mano k diki,
t juod paukšt ,
kur sklando virš m s galv -
tikiu.*

*Tikiu žmogaus karalyst ,
jo kan i ir laim ,
griuv sius ir pelenus,
ir savo prisik lim .
Ir savo prisik lim
tavyje, mano k diki,
tavyje, mano žolele,
tavyje, mano baltas balandį,*

Tikiu -

Credo, quia Homo sum.

Quia nominor Homo.

Šio „tik jimo išpažinimo“ bej giškumas pernelyg aiškus, kad b t ver-
tas platesnio svarstymo, ta iau jis ne tik bej giškas, bet ir savotiškai tra-
giškas, nes Just. Marcinkevi ius vis d lto talentingas poetas, ir tas pseudo-
tik jimas daug ant ko jo k ryboje uždeda štam *pseudo*. Pseudogilumas,
pseudotragizmas, ko nepasakysi, pavyzdžiui, apie Ny s arba Kamiu k ry-
b . Nes mirties be prisik limo jie nevadina *prisik limu*, o vadina tikroju
vardu - *mirtimi*, taigi iš tragišk dalyk nebando daryti operet s. Tai on-
tologin dalyko pus . Kita - žmogaus kaip „tik jimo objekto“ tinkamumas
tokiam vaidmeniui. *T ve m s* maldoje žodžiai *teateinie tavo karalyst*
išreiškia prašym ir kartu troškim kažko absoliu iai tobulo ir teisingo.
Krikš ionys tuo prašymu kreipiasi Diev , o Just. Marcinkevi ius tais pa-
iais žodžiais - žmog . Jis taip pat nor t kažko tobulo:

Bet Katedra privalo b t teisinga!

*O jei bent vienas melo akmen lis
pamatus paklius - tai vargas jai*

Ir tau, ir mums visiems! (Katedra, p. 70).

Ne gyvendinam uždavin iškelia Just. Marcinkevi ius savo *dievui* ir ne
vien d l to, kad žmogus mirtingas, bet ir d l moralinio ribotumo. Autorius
ir pats tai pastebi. „Katedroje“ Lauryno l pas jis deda tokius žodžius:

*Gyvenimas - skurdus, vargingas, menkas,
 Gyvenimas - beprasmiškas ir tušias, -
 Štai m s atgaila ir m s kryžius!
 Gyvensime - tod l, kad nieko kito
 Nesugebam, nemokam, nepaj giam.
 Gyvensim - valgysim, vaikus gimdysim,
 Gyvensim - riesim s d l duonos k snio,
 D l pad ties, d l post , d l medali .
 Gyvensim... Taip, gyvensim! Dieve mano,
 Už k Tu mus gyvenimu baudi?*

Po to ištisa lavina užgri va Katedr :

*A, tu tyli! Šalta ir abejinga,
 Tu stovi ir stov si. tave
 Suduš istorijos ir laiko bangos,
 Žmogaus didyb ir menkyst . Viskas -
 Ir vergija, ir laisv . Viskas viskas.
 Steb toja esi, o ne dalyv .
 Tai kam gi tokia bereikalinga?
 Kad save surinktum vis mel ,
 Žmogaus iliuzijas ir jo kan ias?
 Tai kas tu - sand lis? O, prakeikimas!
 Kaip tu gali stov t, kai viskas gri na?
 Kaip tu gali tyl t, kai viskas r kia?
 (Išsitrauk s kard nirtingai kerta Kolon .)
 Štai taip! Štai taip! Sugri k ir po griuv siais
 Palaidok visk . Nieko nepalik.
 N ra t vyn s - paskutinio rams io,
 Kuris dar laik mus abu.*

Šiame monologe pasigirsta lyg ir tikro tragizmo gaidos, bet... Pasiaiškinkime Katedros simbolik . Ji nevienalyt . Viena vertus, ji - vis žmogišk vertybi ideali sintez , T vyn s simbolis, kita vertus - ji vis d lto krikš ionyb s šventov . ši jos „pus“, kaip atrodo, nukreipta visa cituotoji r styb . ia paaišk ja svarbiausia autoriaus klaida (s moninga ar nes moninga) - pagrindini vertybi sukeitimas. Krikš ioniui Katedros esm - ne kolonos, ne sienos, ne žmogišk j vertybi kevalas; jis neturi iliuzij - supranta, kad jo statomas sienas „melo akmen li“ pakliu neišvengiamai. Katedros esm ir pagrindas jam yra TAI, k žymi mirksinti liepsnel prie altoriaus. Kol toji liepsnel žymi ne tik atskiro žmogaus, bet ir T vyn s ryš su Dievu - nors ir viskas gri t , T vyn nebus po griuv - siais palaidota. Net jei Katedra bus visiškai sugriauta, bet toji liepsnel pasklis ir išliks žmoni širdži katedrose, išliks ir T vyn .

Justinas Marcinkevi ius, kaip mat me, aprašo visk atvirks iai. Ta iau iki ia dar yra lyg ir tikro tragizmo - tragizmo žmogiškiosios k rybos,

pasišovusios vien savo j gomis sukurti kažk absoliu iai tobulo, bet atsid rusios prie „sudužusios geldos“ ir iš nevilties maištaujan ios. Visa tai b t , jei neskaitytume toliau:

*Kertu tave, tarytum pats save,
Aš negaliu... Atleisk, aš negaliu!*

(Perlaužia kard , numeta j , pats sukniumba prie Kolonos, apsikabina j , verkia.)

*Atleisk, mieloji! Aš nebegaliu.
Gyvenk! Gyvenk, nors ir kažin kas b t .
B k m s panteonu ir mauzoliejum,
Jei Katedra nesugeb jai b ti.
Priimki visk , k tau beatnešt
Ir mes, ir b simosios kartos. Visk .
Priimki visk . Nieko neatmesk...*

Ir taip tragedija virsta farsu... „Maištas“, pasirodo, tiksliai apskai iuotas. Kardas numetamas šal - paliekama ir T vyn , ir patriotizmas, ir m s puikioji kalba. Ta iau visos tos vertyb s perkeliamos kit plotm - *mirties* plotm ... Juk panteonas ir mauzoliejus - tai mirusi j karalyst . Jie turi prasm , kai virš j kyla gyva katedra, ta iau jei pati katedra ver iama mauzoliejum (gerokai primenan iu „Paveiksl galerij “), tai... ratas užsidaro...

Je i ši tem b t pa m Ny , Kamiau ar pagaliau Šekspyras, jie b t kaitin j iki raudonumo ir abejon s bei netik jimo b senos tragizm atskleid tikrai sukre ian ia tampa. O dabar, deja, - nei tragedija, nei komedija, nei juo labiau - nacionalinis epas...